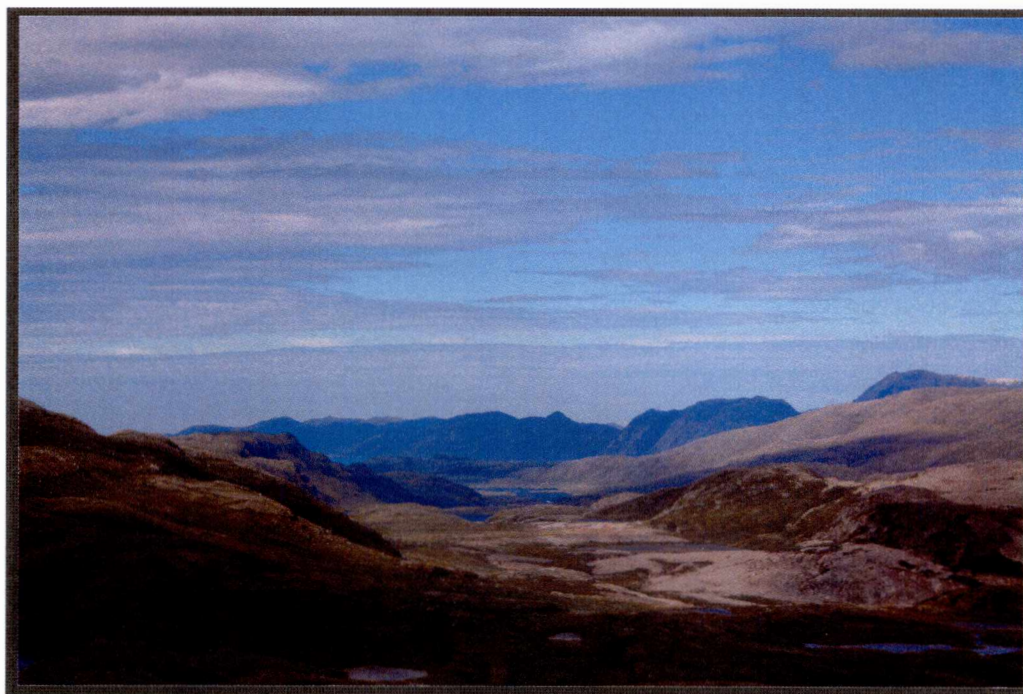

FELTRAPPORT · 24

Nordboerne i Vatnahverfi

Rapport om rekognoscering og opmåling af nordboruiner i Vatnahverfi
Sommeren 2005

Niels Algreen Møller & Christian Koch Madsen, Københavns Universitet

Nordboerne i Vatnahverfi

Rapport om rekognoscering og opmåling af nordboruiner i Vatnahverfi
sommeren 2005

Niels Algreen Møller & Christian Koch Madsen, Københavns Universitet.

INDHOLD

- I. Indledning *side 1*
- II. Oversigt over de registrerede lokaliteter *side 2*
- III. Rejseberetning *side 3*
- IV. Undersøgelsens metode *side 6*
- V. Beskrivelse af de enkelte ruingrupper *side 7*
- VI. Landskabet - Observationer og undersøgelser *side 33*
- VII. Sammenfatning og konklusion *side 34*
- VIII. Kildehenvisninger *side 35*
- IX. Oversigtskort *side 36*

I. INDLEDNING

I sommeren 2005 indledte Nationalmuseets Grønlandsforskningscenter, SILA, Vatnahverfiprojektet. Projektet har til formål at undersøge bebyggelsesdynamik og landskabsudnyttelse i den norrøne indlandsbebyggelse i Vatnahverfi. Første feltsæson blev varetaget af undertegnede og stud.mag. Christian Koch Madsen, Københavns Universitet, i samarbejde med dr. Andrew Dugmore, University of Edinburgh.

Sommerens undersøgelser var den første af tre indledende feltkampagner. Undersøgelserne havde som hovedformål at foretage en gennemgribende og ensartet registrering og præcisionsopmåling af allerede kendte ruingrupper samt foretage rekognosceringer efter nye ruingrupper. Sekundært blev undersøgelser af bevoksning og menneskelig påvirkning af landskabet indledt i samarbejde med Andrew Dugmore.

I den foreliggende rapport redegøres for resultaterne fra undersøgelsen af de enkelte ruingrupper samt enkelte betragtninger over landskabet i Vatnahverfi og dets udvikling gennem tid. Hvad angår resultater fra de mere målrettede landskabsundersøgelser afventer disse laboratorieanalyser på School of Geosciences, University of Edinburgh.

Notesbøger, målebøger, digitale opmålinger, opmålingsplaner på papir, fotolister samt fotos i digital form forefindes på SILA, Nationalmuseet, København. Jordprøver, referenceprøver m.m. findes på School of Geosciences, University of Edinburgh. Dagbøger med generelle betragtninger, fortolkningsskitser m.m. forefindes hos undersøgelsens deltagere.

Undersøgelsen foregik i perioden fra d. 20/7 til d. 25/8. I denne periode blev 31 kendte lokaliteter besøgt og genregistreret og fire nye lokaliteter kom for dagens lys. I alt blev der således opmålt omkring 190 enkeltruiner fordelt på 35 ruingrupper med mellem 1 og 24 ruiner i den enkelte ruingruppe.

Regensen 25/11-06

Niels Algreen Møller

II OVERSIGT OVER DE REGISTREREDE LOKALITETER

Ø60;	60V2-0IV-618;	Isotarfik
Ø61;	60V2-0IV-617;	Foxhavn
Ø62;	60V2-0IV-616;	Akuliaruseq
Ø63;	60V2-0IV-615;	Iterlak
Ø64;	60V2-0IV-612;	Inoqquaasaq
Ø64a;	60V2-0IV-539;	Enoks Ruiner
Ø64c;	60V2-0IV-540	
Ø65;	60V2-0IV-599;	Atikilleq
Ø66;	60V2-0IV-611;	Igaliku Kujalleq
Ø67;	60V2-0IV-542;	Qorlortukasiip
Ø68;	60V2-0IV-609;	Skyggesø
Ø69;	60V2-0IV-609;	Timersliit
Ø70;	60V2-0IV-607;	Bjerggården
Ø75;	60V2-0IV-543;	Taseq Ammalortoq
Ø76b;	60V2-0IV-598;	Qanisartuut
Ø78;	60V2-0IV-585;	Eqaluit
Ø78a;	60V2-0IV-586;	Eqaluit
Ø168;	60V2-0IV-541;	Zucerip Tasia
Ø169;	60V2-0IV-610;	Amikitap Tasia
Ø172;	60V2-0IV-593;	Tatsipatakillleq
Ø175;	60V2-0IV-588;	
Ø196;	60V2-0IV-587;	Nimerialik
Ø209;	60V2-0IV-614	
Ø210;	60V2-0IV-594;	Tatsip Ata Kangilleq
Ø293;	60V2-0IV-613;	Inoqquassaap Kuua
Ø294;	60V2-0IV-537;	Ulvesøen
Ø295;	60V2-0IV-535;	Suesø
Ø296;	60V2-0IV-536;	Ulvesø
Ø297;	60V2-0IV-534;	Ulvesø
Ø298;	60V2-0IV-533;	Petrus Sø
Ø299;	60V2-0IV-532;	Daniel Bruuns Dal
05-01	Ruingruppe fundet ved årets feltarbejde.	
05-02	Ruingruppe fundet ved årets feltarbejde.	
05-03	Ruingruppe fundet ved årets feltarbejde.	
05-04	Ruingruppe fundet ved årets feltarbejde.	
05-05	Ruingruppe fundet ved årets feltarbejde.	
05-06	Ruingruppe fundet ved årets feltarbejde.	

III REJSEBERETNING

Onsdag 20/7-05

Afrejse fra Kastrup. Ankomst til Qaqortoq i strålende solskin og stille vejr.

Torsdag 21/7-05

Solskin og stille vejr. Samling af gummibåd. Indkøb og pakning af forsyninger. Gennemgang af udstyr. Spiste til aften hos Museumsleder Georg Nygård og hans kone Aleqa.

Fredag 22/7-05

Stille og solrigt. Sejlede til Eqaqut og slog lejr ved Elvens udmunding. Startede opmåling af Ø78.

Lørdag 23/7-05

Stille og overskyet. Sidst på dagen solskin. Færdiggjorde opmåling af Ø78. Gik herfra til ruingrudderne Ø78a, Ø175 og Ø196 som alle blev indmålt.

Søndag 24/7-05

Solskin og fjordvind. Sejlede fra Eqaqut til Qanisertut. Ledte forgæves efter ruingrudder Ø76b. Flyttede lejren fra Eqaqut til Tatsip Ataa.

Mandag 25/7-05

Solskin og kraftig fjordvind. Opmålte Ø210. Sejlede videre op ad Igaliku Fjord til Ø65 og fortsatte til Ø62 som blev opmålt. Fik problemer med den ene brændstoftank. Nåede Igaliku. Foretog indkøb og hentede Andrew Dugmore. Sejlede tilbage til lejren ved Tatsip Ataa.

Tirsdag 26/7-05

Stille overskyet vejr. Sejlede op til Ø65. Opmålte ruingrudderen og udtog et par jordprofiler fra den eksponerede kystskrænt. Under arbejdet

begyndte en føhnstorm. Trak gummibåden op og sikrede den med sten i bunden. Ventede på at stormen skulle lægge sig og sejlede tilbage til lejren først på aftenen.

Onsdag 27/7-05

Stille overskyet vejr, senere byger. Gik langs kysten fra lejren til Ø172. Fandt en enkelt rævefælde undervejs. Opmålte Ø172. Gik tilbage til lejren længere inde i land.

Torsdag 28/7-05

Heldagsregn. Sejlede til Ø61 og opmålte denne. Rekognoscerede terrænet omkring ruingrudderen.

Fredag 29/7-05

Heldagsregn. Pakkede lejren sammen og sejlede til Igaliku Kujalleq. Blev indkvarteret i Jeppe Møhl, Hans Kapel og Georg Nygårds sommerhus i Igaliku Kujalleq. Vandrede ind og opmålte Ø169.

Lørdag 30/7-05

Gråvejr med byger først på dagen. Senere opklaring og stille vejr. Hentede brændstof og mad fra lejren ved Tatsip Ataa. Vandrede ind i land fra Kujalleq. Søgte forgæves efter Ø67. Fortsatte videre til Ø168 som blev opmålt.

Søndag 31/7-05

Tørvejr med hård vind, senere storm fra sydøst. Gik til Timerlit. Spiste frokost med færeholderfamilien der. Opmålte og beskrev ruingrudderen Ø69.

Mandag 1/8-05

Stille let overskyet vejr. Sejlede Andrew Dugmore til Igaliku. Sejlede herefter til Qaqortoq for at handle ind og aflevere en overlevelsesdragt.

Tirsdag 2/8-05

Stille og solrigt vejr. Sejlede fra Qaqortoq til Hvalsø Fjord. Opmålte lichener på kirkens mure. Sejlede videre ind i Igaliku Fjord. Opmålte sidste del af Ø172. Sejlede tilbage til Igaliku Kujalleq.

Onsdag 3/8-05

Stille overskyet vejr. Vandrede ind i land og fandt en ikke registreret plads lb.nr. 0502. efter anvisning fra Siggo. Rekognoscerede langs søerne længere inde i land frem til Ø75. Ø75 blev opmålt og turen gik tilbage til huset ved Igaliku Kujalleq.

Torsdag 4/8-05

Stille og solrigt. Datasikring ved overførsel af måledata til computeren. Herefter gik turen med fuld oppakning ind mod Ø64c. Slog lejr og brugte et par timer på at finde ruingruppen. Opmålte ruingruppen og rekognoscerede i oplandet.

Fredag 5/8-05

Overskyet. Først stille, senere stormvejr. Vandrede fra lejren til ruingruppen Ø64a. Fandt hurtigt ruingruppen og opmålte denne. Forsøgte efter frokost at finde et egnet vadested over elven mellem Ø64a og Ø64b. Måtte opgive at komme over elven. Rekognoscerede området umiddelbart syd for sandsletten på vej tilbage til lejren.

Lørdag 6/8-05

Storm af orkanstyrke og overskyet. Tidligt om morgenen måtte vi slå teltet ned pga. stormen. Pakkede hastigt sammen og fandt et sted i ly. Efter morgenmaden startede opstigningen til Ø295. Slog lejr i læ bag klipper nær Ø295.

Søndag 7/8-05

Fint og stille vejr. Overskyet med enkelte solstregf. Opmålte Ø295. Sikrede lejren og satte med let oppakning mod Igaliku Kujalleq, hvor der var inviteret til kaffemik. Fandt på vejen et enkelt ikke registreret dige (lb.nr. 0503) ikke langt fra Ø295. Rekognoscerede på vejen området mellem Ø168 og Ø75. Overnattede i Igaliku Kujalleq.

Mandag 8/8-05

Solskin og stille vejr. Sejlede til Igaliku for at handle. Steg igen op til lejren ved Ø295 med nye forsyninger. Rekognoscerede terrænet omkring lejren ved søerne i højlandet og opmålte ruinen lb.nr.0503.

Tirsdag 9/8-05

Stille vejr med heldagsregn. Gik ned i Daniel Bruuns Dal. Registrerede Ø296 og vendte tilbage til lejren.

Onsdag 10/8-05

Stille vejr. Solskin først på dagen senere vedvarende regn. Tørrede tøj mens vi spiste morgenmad. Satte kursen mod Ø294 nede i Daniel Bruuns dal. Gik forholdsvis højt over dalen i et råt terræn – blokmark bevokset med pile- og birkekrat. Søgte forgæves efter den enlige ruin ved Ø294 i flere timer. Gik hjem langs søbredden – hvilket heller ikke er en god rute. – Meget stejl med en hel del birke- og pilekrat.

Torsdag 11/8-05

Stille vejr. Overskyet med byger. Senere vedvarende regn. Vandrede ned til Ø297 og opmålte denne. Fortsatte igennem Daniel Bruuns Dal ned til Ø298. Krydsede elven for at nå Ø298 som blev indmålt. Vadede tilbage over elven og fortsatte igennem dalen til Ø299. Efter opmåling af Ø299 steg vi op af dalen og gik langs kanten af dalen tilbage til lejren.

Fredag 12/8-05

Først stille og overskyet, senere storm og regn. Brød lejren ned og vandrede ud til Igaliku Kujalleq. Overnattede i huset og fik tørret tøj.

Lørdag 13/8-05

Først stormvejr. Senere roligt og overskyet vejr. Brugte dagen på at opmåle ruinerne på Ø66 samt ordne observationer og sikre alle elektroniske data.

Søndag 14/8-05

Stille og overskyet vejr. Lidt sol ud på eftermiddagen. Vandrede ind til Ø67, registrerede denne og fortsatte ind mod Timerlit. Fandt og registrerede ruingruppe Ø68 og satte kursen over passet ned til Igaliku Kujalleq.

Mandag 15/8-05

Stormvejr og overskyet. Fri rekognoscering i Fjeldet. Christian dækkede området fra Ø66 ud til Ø65 mens undertegnede satte igennem landet forbi Ø75 ind til Qorlortorsuaq Tasia. Fotograferede gletscherne umiddelbart syd for Qorlortorsuaq Tasia til brug for geomorfologerne i Edinburgh. Vendte tilbage til huset i Kujalleq.

Tirsdag 16/8-05

Stille og overskyet vejr. Senere solskin og fjordvind. Sejlede fra Kujalleq til Ø60. Opmålte ruinerne og spiste frokost. Tog videre til Igaliku for at handle. Fik en hård tur tilbage til Kujalleq pga. fjordvind.

Onsdag 17/8-05

Stille, klart og solrigt vejr. Sejlede til Ø63 og registrerede ruinerne. Sejlede videre til Ø64 og opmålte ruinerne her.

Torsdag 18/8-05

Fint stille vejr med nogen sol, senere nogen regn og blæst. Opmålte ruingrupperne Ø209 og Ø293.

Fredag 19/8-05

Heldagsregn. Fridag.

Lørdag 20/8-05

Kuling med regn, senere klart vejr. Sejlede til Igaliku for at købe benzin til både Jeppe Møhl og os selv. Vandrede efter frokost ind til Ø70 og opmålte denne.

Søndag 21/8-05

Nogen skyer, senere klart og stille vejr. Pakkede teltene sammen og lastede båden. Sejlede ud til Qaqortoq. Spiste middag hos Georg og Aleqa.

Mandag 22/8-05

Flot solskin og stille vejr. Pakkede gummi båden sammen og ordnede udstyr.

Tirsdag 23/8-05

Flot solskin og stille vejr. Pakkede udstyr på museets loft og sendte andet udstyr til Danmark.

Onsdag 24/8-05

Solskin og stille vejr. Hjemrejse fra Qaqortoq over Narsarsuaq til Kastrup.

IV UNDERSØGELSENS METODE

Sommerens feltarbejde var indledningen på SILAs udforskning af indlandsområderne i Vatnahverfi. Årets undersøgelser var især koncentreret om at registrere flest mulige let tilgængelige lokaliteter. Derudover var arbejdet tilrettelagt efter ønske om, at hjembringe data og observationer fra det bredest mulige spekter af lokaliteter i Vatnahverfi. Endelig sigtede arbejdsgangen mod en generel gennemgang af alle de forskellige landskabstyper i Vatnahverfi.

Metode

Langs kysten foregik transport i gummibåd. Mens transport i indlandet foregik til fods. Arbejdet med registrering foregik ud fra skiftende basislejre og et hus i Igaliku Kujalleq. Fra lejrene blev allerede registrerede lokaliteter opsøgt, og med rekognosceringsture blev det forsøgt at bred og grundig en rekognoscering af landskabet som muligt.

De elektroniske data fra GPS og digitalkameraer blev overført til en bærbar computer som sikkerhed. Til opladning af batterier var medbragt et transportabelt solpanel. Grundet de mange dage med heldagsregn og meget mørkt vejr måtte vi dog i høj grad ty til opladning vha. generatoren i huset ved Igaliku Kujalleq.

Registrering

Registreringen af ruiner foregik ved opmåling med en Leica GPS SR20. Med denne opnåedes en præcision mellem målingerne indenfor den enkelte lokalitet på o. 50 cm på vertikale og 100 cm på horisontale mål. Den overordnede præcision i forhold til UTM systemet blev med en observationstid på mellem 30 og 120 minutter på ca. 2 meter.

I forbindelse med pladser som havde særligt karakteristiske landskabselementer i deres umiddelbare nærhed blev disse elementer – som f.eks. bække, elve, klippevægge og kystlinjen indmålt med GPS for at lette arbejdet med udtegnning af ruingruppen i forhold til landskabet.

Den enkelte ruin blev efter opmåling beskrevet. I beskrivelsen optegnedes observationer af ruinens dimensioner, byggemateriale, bevaringsforhold, bevoksning, beliggenhed og særlige karakteristika. Desuden blev den umiddelbare fortolkning af ruinens funktion nedskrevet.

Hver enkelt ruin blev desuden fotograferet med et Canon EOS350d kamera. Ligesom der i videst muligt omfang blev taget oversigtsfotos over den enkelte lokalitet. Fotografering blev desuden brugt til dokumentation af bevoksning, landskab og bygningsdetaljer i særligt velbevarede bygninger.

Det blev igennem hele registreringen forsøgt så vidt muligt, at registrere de enkelte ruingrupper så ensartet som muligt, men samtidig nedfælde observationer der peger på ruinernes individuelle karakteristika.

Rekognoscering

Rekognosceringen på kysten foregik ved at opsøge oplagte landingspladser og derefter eftersøge ruiner i baglandet. I indlandet foregik rekognosceringen ved, at undersøgelsens deltagere med lettest mulig oppakning fordelte sig i landskabet og af nærliggende, men alternative ruter, gik mod et prædefineret mål. Ved at klatre til vejrs og med kikkert udsøge oplagte områder for bebyggelse blev det forsøgt at dække så store landområder som muligt.

Ved samtaler med færeholderne fik vi oplysninger om to pladser, der ikke tidligere var registreret. Disse blev opsøgt og indmålt.

I forbindelse med de enkelte ruingrupper blev der foretaget en intensiv rekognoscering i oplandet til ruingruppen. Dette førte til fund af et betydeligt antal nye mindre ruiner som f.eks. færefolde og økonomibygninger i umiddelbar nærhed af de allerede erkendte større ruiner.

Efterbehandling

Ved hjemkomst til lejren blev dagens observationer og notater sammenfattet i feltdagbogen. Digitale data, fotografier og måledata fra GPSen, blev overført til en bærbar computer og siden brændt på Cd-rom.

Efter feltarbejdet er måledata fra GPSen blevet efterbehandlet. Data fra roveren, den egentlige måleenhed, er blevet korrigeret med data fra basisstationen for at mindske målingernes unøjagtighed som følge af udsving i den atmosfæriske baggrundsstråling m.m.. Alle måledata er efterfølgende overført til Mapinfo, hvor de enkelte ruiner, er blevet grafisk efterbehandlet.

Måledata er blevet overført til Mapinfo-format og ruinopmålingerne er blevet efterbehandlet i Mapinfo. Access-databasen med oplysninger om de enkelte ruiner er blevet knyttet til Mapinfodatabasen.

De i felten beskrevne observationer samt observationer af ruinernes størrelse ud fra digitale målinger er indført i en database over de enkelte ruiner.

V. BESKRIVELSE AF DE ENKELTE RUINGRUPPER

Beskrivelsen af de enkelte ruingrupper beror dels på noter i felten, dels på korrigerede GPS-målinger.

Alle mål af bygninger er angivet som ydre mål medmindre andet er anført. For hver ruingruppe er angivet et koordinatsæt svarende til koordinater i den centrale del af ruingruppen gerne i forbindelse med større, let genkendelige ruiner som boligtomter. Koordinaterne er angivet i UTM-zone 22 koordinater.

Ø60; 60V2-0IV-618; Isotarfik; Mindre gårdsanlæg.

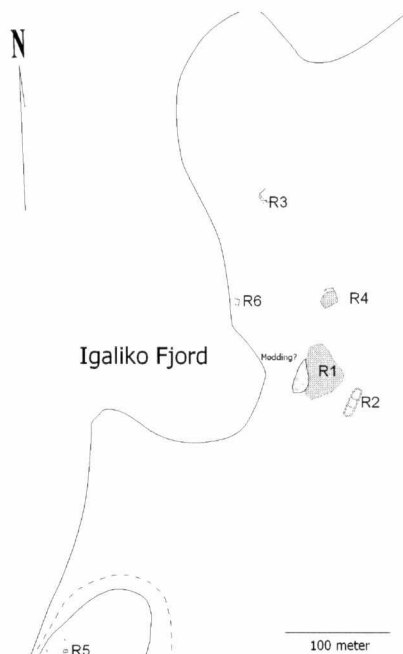
N6.768.070/E806.010

Lokaliteten registreret i 1894 af Daniel Bruun og senere besøgt i 1968 af Krogh og Albrethsen.

Lokaliteten ligger op til et moderne markareal. Det forstyrrer muligheden for fortolkning af arealet for hjemmemarken. Gården er anlagt i forbindelse med en lille vig, hvor klippepartier på begge sider danner en lille delvist beskyttet havn.

Boligtomten og den lille vig set fra nordøst

Ruin 1. Boligtomt.

Boligtomten måler 36 gange 52 meter. Den sten og tørveopbyggede tomt rejser sig op mod 2 meter over omgivelserne. Tomtens afgrænsning til det omgivende terræn er meget tydelig. Der anes adskillige udflydende rum i tomten. Tomten er bevokset med græs, pil, løvfod, blåkløkke og ranunkel. Vest for tomten ligger et mindre område med en frodig bevoksning, som sandsynligvis markerer møddingen.

Ruin 2. Aflang økonomibygning, muligvis stald.

Tomten måler 28 meter i længden og op til 8 meter i bredden. Den er let forsænket og ligger på en skrænt tæt på kysten. Murene er meget udflydende, omkring 1 meter brede og op til 15 cm over terræn. Murene er opbygget af sten og tørv. Der findes to tydelige rumopdelinger. Sten er tydelige i murene i de to yderste rum. Tomten er bevokset med græs og lidt pil.

Ruin 3. mindre økonomibygning.

Udflydende stenhob på 5,5 gange 2 meter bevaret i op til 50 cm over omgivende terræn. Murforløb anes i kanten af stenhoben og tværs igennem denne. Tomten har været opbygget af tørv og sten, hovedsageligt sten. Bevokset med løvfod og græs. Tomten er bygget op til et større klippeparti. Et par murrester umiddelbart sydvest for tomten hvoraf den ene ligger op til klippen er muligvis rester efter mindre fold, fåreskjul eller lignende.

Ruin 4. Mindre økonomibygning.

Ses som en udflydende stenhub på 12 gange 15 meter. Med omkring 80 cm brede mure af sten og tørv (hovedsageligt sten), der hæver sig 15 cm over terræn.

Ruin 5. Lille økonomibygning.

Tomten ligger på en forhøjning i terrænet godt 300 meter syd for Ruin 1. Lille tomt på 3 gange 4 meter med 60 cm brede og 20 cm høje sten- og tørvemure. Der er anlagt en eskimoisk grav oven i tomten.

Ruin 6. Lille økonomibygning.

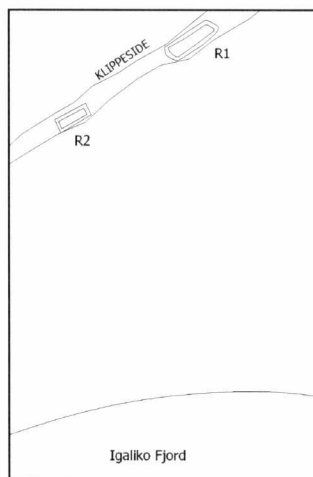
Lille ruin på næs ud imod den lille beskyttede havn. Tomten måler 6 gange 4 meter. De tre synlige mure var alle opbygget af sten og tørv. Murene var op til 50 cm brede og 20 cm høje.

Eskimoisk grav.

Velbygget stengrav anlagt mellem naturligt eksponerede klippepartier umiddelbart ud imod fjorden. Graven er omkring 2 meter i diameter og op til 50 cm høj.

Rævefælde.

Rævefælde anlagt på klippeflade. Fælden måler 1,1 gange 1,4m.

Ø61; 60V2-01V-617; Foxhavn; Sæteranlæg;

N6.767.132/E805.652

Lokaliteten er registreret i 1894 af Daniel Bruun. Nordvest for den inderste del af den beskyttede vig er to mindre ruiner anlagt på et aflangt plateau umiddelbart nederst på en klippeside.

Ruin 1. Mindre økonomibygning.

Ruinen er ca. 9 meter lang og 3,2 meter bred. Murene er omkring 80 cm bred brede og opbygget af sten og tørv.

Ruin 2. Mindre økonomibygning.

Ruinen er ca. 5,8 gange 1,9 meter. Murene er ca. 80 cm brede og opbygget af sten og tørv.

Ø61

Ø62; 60V2-01V-616; Sæteranlæg

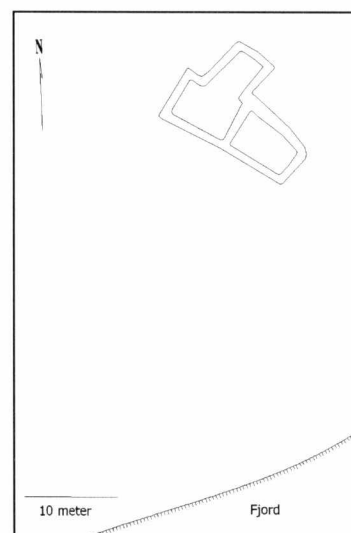
E6.765.975/N806.132.

Lokaliteten er registreret i 1894 af Daniel Bruun.

Den tydelige tomt, Ruin 1 ligger på den flade forstrand godt 10 meter fra større klippepartier ud for spidsen af Akuliaruseq.

Ruin 1. Aflang økonomibygning.

Tomten fremstår som svagt hævede murforløb med en del synlige sten i overfladen. Den måler i alt 15,6 meter i længden 5,7 meter i bredden og har et anneks på 4 gange 5 meter. Murene er op imod en halv meter brede og hæver sig op til ca. 20 cm over terrænet. Ruinen ligger ned den ene gavl ind imod klippevæggen. I ruinen anes to skillevægge. Ud fra ruinens østvæg løber et par svage forhøjninger som sandsynligvis er resterne efter murforløb i et rum. I det tredje rum ses en aflang sten muligvis fra et båseskilletrum.

Ø62

Ruin 2. Muligvis en meget sammenskredet tomt.

Ses som en forhøjning i terrænet. Bruun mener der er tale om en ruin. Men det var ikke muligt at følge egentlige murforløb og fortolkningen som ruin må betragtes som stærkt usikker i betragtning af de lange flade klippepartier der ligger i forbindelse med den formodede tomt. Forhøjningen blev ikke indmålt.

Ø63; 60V2-0IV-615; Iterlleq; Gårdsanlæg;

N6.767.740/E809.158

Lokaliteten er registreret i 1894 af Daniel Bruun. Gårdsanlægget er anlagt ikke langt fra kysten i bunden af en mindre bugt ud imod Kujalleq.

Der ligger i dag en gård på stedet. Der er i forbindelse med markarbejdet samlet mange sten sammen og tomterne har formentlig været berørt af markarbejdet.

Ruin 1. Boligtomt.

Tomten er ca. 46 gange 26 meter og rejser sig op til 2 meter over omgivende terræn. Tomten er opført af tørv og sten og klart defineret i forhold til omgivelserne. Rum og murforløb i tomten er meget udflydende. Bevokset med græs, løvfod, ranunkel og enkelte blåklækker.

Møddingen markeres af en frodig vegetation af græs og ranunkel umiddelbart nedenfor tomten.

Ruin 2. Delvist nedgravet økonomibygning.

Tomten ligger umiddelbart i forbindelse med boligtomten. Den er 8 meter lang og 5 meter bred. Væggene af tørv og sten er omkring 1 meter tykke og hævet omkring 40 cm over gulvniveau. Der er udgang i tomtens nedre ende ned mod havet. Tomten er bevokset med græs, ranunkel, blåklækker og pil.

Ruin 3. Langagtig forhøjning i terrænet, formodentlig stald.

Forhøjningen indeholder mange sten samt en del tørv. Den rejser sig op mod 80 cm over omgivende terræn og er 31 meter lang og 9 meter bred. Der kunne ikke udskilles vægge i stenbunken. Bevokset med græs, pil, blåklækker, ranunkel og mælkebøtte.

Ruin 4. Lille aflang udflydende bygning.

Bygningen er 10,4 meter lang og 4,3 meter bred. Væggene er opbygget af sten og tørv er omkring 1 meter brede og 20-20cm over omgivende terræn. Tomten ligger op til Ruin 5, et mindre foldanlæg, og det virker sandsynligt, at tomten har haft funktion som færestald.

Ruin 5. Lille udflydende dige.

Lavt udflydende dige anlagt op til Ruin 4. Diget og Ruinen danner tilsammen afgrænsningen på en fold på 7,6 meter gange 11,4 meter. Diget er ca. 10 cm over terræn og 80 cm bredt.

Ruin 6. Sammenfalden økonomibygning.

Udflydende sten og tørvehob på omkring 7,7 gange 5 meter. Formentlig færestald eller lign.. bevokset med løvfod, pil og lidt græs. Ligger op til Ruin 7.

Ruin 7. Stenfold.

Noget sammenskredet stenfold på 8,6 gange 5,4 meter. Væggene har været ca. 1 meter brede og er bevaret i op til 1 meters / 4skifters højde.

Ruin 8. Sammenfalden økonomibygning.

Lille udflydende sten og tørvehob på 3 gange 2,3 meter. Formentlig færestald eller lign.. bevokset med løvfod, pil og lidt græs. Ligger op til Ruin 7.

Ruin 9. Sammenfalden økonomibygning.

Udflydende sten og tørvehob på 13,9 meters længde og op til 5 meters bredde. Der er to interne delemure. Tomten er formentlig resterne af en færestald eller lign.. bevokset med løvfod, pil og lidt græs. Ligger op til Ruin 7.

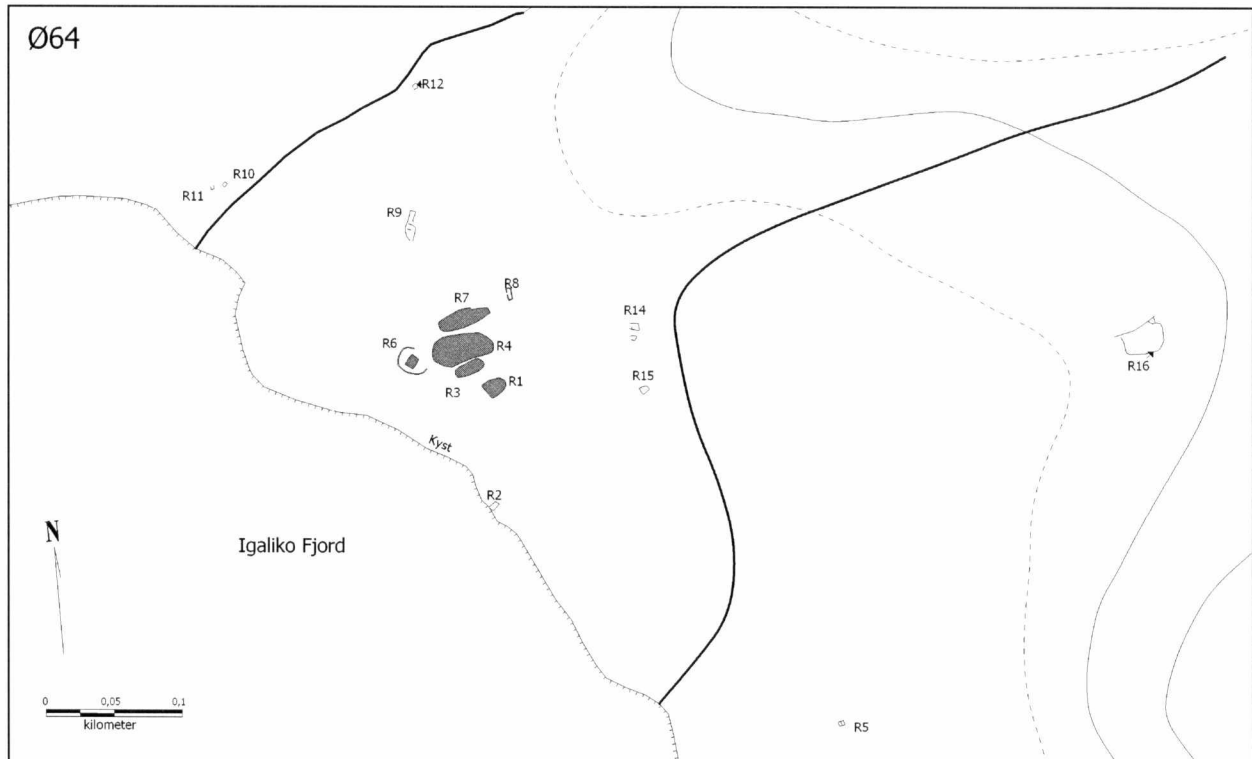
Ruin 10. Lille stenrække af mindre stenblokke.

Lille stenrække hæver sig en anelse over terrænet over et forløb på 25,5 meter. Bevokset med græs. Muligvis rester efter et lille dige.

Ruin 11. Forsænket ruin.

Lille forsænket ruin med mure af sten og tørv. Ruinen måler ca. 10 gange 4,2 meter. Murene er omkring 1 meter brede. Tomten bevokset med pil, løvfod, græs og blåklkke.

Ø64; 60V2-01V-612; Inoquaasag; Større gårdsanlæg med kirke;
N6.767.267/E811.199

Lokaliteten er registreret i 1779 af Arctander og besøgt i 1894 af Daniel Bruun, og i 1968 af Krogh & Albrethsen. Gårdsanlægget ligger på en forholdsvis jævn flade imellem kystkrænten og fjeldsiden. Umiddelbart nord for gårdsanlæggets boligtomter og kirketomt løber en elv ud. På en ø i elven findes den nordligste af ruingruppens ruiner. Der ligger i dag en hytte brugt af turister og aktiviteter fra turister såvel som fårehold har i visse tilfælde skadet ruinerne. Ruiner hvori tørv har indgået som materiale er alle meget sammensunkne. Boligtomterne er således generelt ikke over 50 cm høje.

Referencer: Bruun 1895.

Ruin 1. S sammenskrede tomt.

Tomt af store sten og tørv. Ligger som en ca. 50 cm høj stenhob på 15,4 gange 12,5 meter. Bevokset med græs, løvfod og lidt birk.

Ruin 2. Lille økonomibygning.

Ligger på en klippekold helt ud til kysten. Bygningen er bygget af sten og tørv og er 4 gange 7 meter. Den er meget sammenfalden og rejser sig ca. 50 cm over omgivelserne. Bevokset med græs og løvfod.

Ruin 3. Udflydende boligtomt.

Aflang boligtomt på 8 gange 21,8 meter. Den udflydende tomt er bygget af sten og tørv og rejser sig ca. 50 cm over omgivelserne. Enkelte rum og mure kan følges i tomten. Der løber et moderne færehegn igennem tomten. Bevokset med græs, blåklkke og ranunkel.

Ruin 4. Udflydende boligtomt.

Tomten er opbygget af sten og tørv. Tomten hæver sig omkring 1m over terræn og er ca. 21 meter bred og 45 meter lang. Rum og vægge kan skelnes flere steder. Ruinen er adskilt fra Ruin 3 og Ruin 7 ved lavere liggende partier uden synlige sten. Disse lavere liggende områder er sandsynligvis møddingsrester. Skønt det ikke med sikkerhed kan afgøres om de tre tomter i virkeligheden er én sammenhængende tomt. En forhøjning i terrænet der løber imellem ruinen og

kirkegårdsdiget er muligvis en del af ruinen. Et moderne færehegn løber henover ruinen.. bevokset med græs, lidt ranunkel og blåklukke.

Ruin 5. Lille stenbygget økonomibygning.

Tomten måler 4,3 gange 3,1 meter. De delvist sammenskredne mure er bevaret i op til 60cm og 4 skifters højde og er omkring 80cm brede. Muren er hovedsageligt opbygget af flade sten med småsten imellem. Tomten er opdelt i to rum af en tværmur. Bevokset med løvfod og mos.

Ruin 6. Kirke.

Lille sten og tørveopbygget kirke med et cirkulært kirkegårdsdige omkring.

Kirken fremstår som en stenhub på ca. 20 cms højde. Den måler 7,1 gange 8,8 meter. Kirken er bevokset med græs, løvfod og blåklukke.

Kirkegårdsdiget fremstår som en ca. 30 cm øj forhøjning på omkring 50 cms bredde. Flere steder stikker sten frem i diget. Enkelte steder står stenene som sider i en kassemur. Diget er cirkulært med en radius på ca. 9 meter. Det kan følges omkring 2/3 af vejen rundt om kirken. Diget er bevokset med græs og løvfod. I kirkegårdens østlige del ses flere forsænkninger i terrænet, som måske er spor efter senere forstyrrelser.

Ruin 7. Boligtomt.

Boligtomt bevaret i op til 0,4 meters højde over terræn. Tomten måler 37,9 meter i længden og op til 13 meter i bredden. De udflydende mure er op til 1,2 meter brede og opbygget af sten og tørv. Bevokset med græs, pil og blåklukke.

Ruin 8. Stenbygget økonomibygning.

Tomten måler 3,4 gange 8,4 meter. De omkring 60 cm brede stenmure er bevaret i op til 70 cms/ 3 skifters højde. Tomten har en døråbning på 1,5 meter i bredden ned imod den nærliggende søbred.

Ø64a; 60V2-0IV-539; Enoks Ruiner; Gårdsanlæg;

N6.766.313/E817.261

Gårdsanlægget ligger på en sydvestvendt skråning. Gårdsanlægget ligger i ly for faldvindene fra bræen bag højere liggende terræn, mens en jævn, gold og vindblæst slette breder sig umiddelbart nedenfor gårdsanlægget.

Lokaliteten er registreret i 1912 af Jespersen og udgravet i 1939 af Vebæk. Vebæk har registreret i alt 8 ruiner på stedet. Af disse er de udgravede ruiner Ruin 1, Ruin 2 og Ruin 3 blevet indmålt som enkelt sammenhængende boligtomt ved årets feltarbejde. De øvrige ruiner blev ikke genfundet ved årets feltarbejde, hvilket formentlig skyldes sandfygning nedenfor boligblokken og tæt pilekrat i de omkringliggende dele af ruingruppen.

Referencer: Vebæk 1943.

Ruin 1. Boligtomt.

Udgravet af Vebæk. Tomten står meget tydeligt efter Vebæks udgravning. tomten hver sig omkring 2 meter over omgivende terræn. Vinderosion betyder dog at tørv på især de vestvendte mure skrælles af. Murene står endnu i 9 skifters/ 1,2meters højde over gulvet. Ruinen måler ca. 45 meter i længden og 18 meter i bredden.

Murene består mestendels af sten bevokset med o. 20 cm tørv. Tomten er bevokset med græs, blåklukke, ranunkel, og marehalm. I rummene vokser pil. Det var ikke muligt at adskille Ruin 1, Ruin 2 og Ruin 3 fra hinanden grundet sandfygning.

Ø64c; 60V2-0IV-540; Gårdsanlæg;

N6.764.370/E815.102

Gårdsanlægget ligger umiddelbart syd for den meget vegetationsløse golde slette der breder sig ud i forlængelse af sedimentationsområderne umiddelbart nedenfor Jespersens Bræ. Gården ligger i læ for de fremherskende faldvinde bag et klippeparti, der rejser sig umiddelbart vest for gårdens hovedbygninger. Nedenfor gården findes en mindre sø. Trods gårdens beliggenhed er den blevet delvist føjet til med sand. Flere ruiner end de registrerede kan ligge skjult i sandet. Lokaliteten er registreret og udgravet i 1939 af C.L. Vebæk. Vebæk fandt i alt 10 ruiner på stedet. Af disse blev kun de 6 genfundet. De øvrige kan være dækket dels af sand dels af tæt pilekrat.

Referencer: Vebæk 1943.

Ruin 1. Boligtomt.

Bygningen er ca. 18,5 m gange 21,4 m stor. Den er udgravet af Vebæk (Vebæk Ruin 3). Udgravningens resultater tyder på, at der er tale om et kombineret badehus og staldkompleks.

Ruin 2. Boligtomt.

Boligtomt udgravet af Vebæk. Tomten er af Vebæk set som to separate tomter (Vebæk Ruin 1 og Ruin 2). Sandfygning m.m. havde delvist udvisket konturerne og tomten blev ved årets udgravning derfor indmålt som én. Ifølge resultaterne fra udgravning var den øvre del af bygningen været bolig mens den nedre del har været stald. Tomten måler ca. 45 gange 15 meter.

Ruin 3. Fårefold.

Fårefold der ligger ind mod og delvist i ly af en tre meter høj klippevæg. Væggen hælder lidt ud af . Foran folden ligger en mindre morrænebakke, hvilket giver yderligere læ. Folden er ca. 2,6 gange 6,6 m. Foldens mur er bevaret i op til 4 skifter/1 meters højde. Muren er ca. 1 m bred. Folden er delvist dækket af sand.

Ruin 4. Halvcirkulær fårefold.

Halvcirkulær fårefold lagt op ad en klippevæg. Folden måler 8,8 gange 3,1 m. Klippevæggen skråner ud af hvilket giver mulighed for ly. Folden er meget sammenstyrtet men står helt op til klippevæggen bevaret i tre skifter/ 1 meters højde.

Kødskjul. Meget velbevaret kødskjul.

Kødskjulet er opbygget med to store flade sten oven på base af mindre sten.

Ø65; 60V2-0IV-599; Atikilleq (Atanikerdluk)f Gårdsanlæg.

N6.760.487/E802.002

Gårdsanlægget ligger på et mindre forland direkte ud imod Igaliku Fjord. Lige neden for gården danner klippepartier en beskyttende barriere for en lille naturlig havn. Umiddelbart bag gården rejser fjeldsiden sig brat. Nærmeste vandløb findes adskillige hundrede meter mod nord.

Pladsen registreret af Bruun i 1894. Bruun fandt 5 tomter på stedet. Ved årets feltarbejde blev der fundet yderligere 6 tomter.

Der har i nyere tid været fårehold på stedet. Fundamentet til fåreholderhuset ses stadig, ligesom visse flade græsklædte områder sandsynligvis er resterne af hans marker.

Referencer: Bruun 1895.

Ruin 1. Stort velbygget rum i boligtomt.

De velbevarede mure er bevaret i op til 6 skifter/1,2 meters højde. De tre velbyggede mure mod øst, syd og vest er udelukkende opbygget af sten mens nordmuren er opbygget af sten og tørv. Murene er lagt med stenfliser. De er 60- 80 cm. Tykke. Rummet er 10,7m langt og 6,3m bredt. En tværmur opdeler rummet godt 1,5m fra sydmuren. Ruinen er en integreret del i Ruin 2, men er i kraft af sine stenmure meget anderledes. Ruin 2 ligger på øst, nord og vest siden af Ruin 1.

Ruin 2. Boligtomt.

Stor udflydende boligtomt på omkring 45ms længde og 38 meters bredde. Tomten rejser sig op til 1,2m over omgivende terræn.

Ruin 3. Dige.

Mindre dige på i alt 19,5 meters længde og en uanseelig højde på omkring 20 cm. Diget ligger midt imellem Ruin 2 og Ruin 4. Diget er opført af sten og tørv.

Ruin 4. Muligvis en mindre økonomibygning.

En mindre meget udflydende ruin på næsset neden for Ruin 1 og Ruin 2. Ruinen er opbygget af meget store stenblokke samt tørv. Den er 6,6m lang og 3,7m bred.

Fortolkningen som egentlig bygning er meget usikker, da der ikke kan udskilles nogle klare vægforløb. Ruinen er bevokset med græs.

Ruin 5. Muligvis en boligtomt.

Meget udflydende tomt af tørv og sten. Formentlig en boligtomt på ca. 7 gange 15 meter. Enkelte vægforløb og rumfordybninger kan udskilles. Tomten er bevokset med græs og ranunkel.

Ruin 6. Mindre økonomibygning.

Mindre tomt med mure på 0,6 til 1 meters tykkelse af tørv og sten. Den 4 meter brede og 5 meter lange tomt er tilsyneladende delvist opdelt af en mindre skillevæg. Tomten er delvist nedgravet. Der er op til 30 cm til bunden af

tomten med mure der rejser sig 10-20 cm over omgivende terræn. Tomten er bevokset med græs, løvfod, pil. Mos og enkelte blåklækker.

Ruin 7. Delvist nedgravet tomt.

En ca. 5 meter lang og 3 meter bred tomt delvist nedgravet tomt. Murene rejser sig 10-15cm over omgivende terræn. Tomten er meget udflydende – forstyrret af det fåreholderhus der ligger ca. 5 m væk. Tomten bevokset med græs, løvfod og ranunkel.

Ruin 8. Mindre økonomibygning.

En ca. 4 gange 5 meter stor tomt. Forstyrret af moderne fåreholdsaktiviteter. Tomten har ca. 1 m brede mure der rejser sig op til 40 cm/ 4 skifter over terræn. Muren ned mod havet er meget nedbrudt. Tomten er delvist gravet ind i skrænten. Tomten er bevokset med græs.

Ruin 9. Formodet naust.

Det formodede naust er delvist gravet ind i skrænten. Det fremstår som en 60-80 cm dyb fordybning i skrænten på omkring 11 meters længde og 5 meters bredde. Fordybningen er u-formet således at der er åbning i den formodede tomt ned imod havet. I den østlige langvæg ses fire sten på række, ligesom der i bunden og vestvæggen anes enkelte sten. Bevokset med græs og pil.

Ruin 10. Formodet naust.

Bred formentlig naturlig erosionskløft, der muligvis er blevet udvidet ved nedgravning. Er placeret og opbygget som Ruin 9. Det mulige naust måler således 7 meter i bredden og 14 meter i længden. Bevokset med græs og småpil.

Ruin 11. En mindre fold.

Mindre fold med stenopbyggede mure. Folden ligger oppe under en klippe i blokmarken og indhegner et areal på ca. 8 gange 8 meter.

Ruin 12. Halvkredsformet fold.

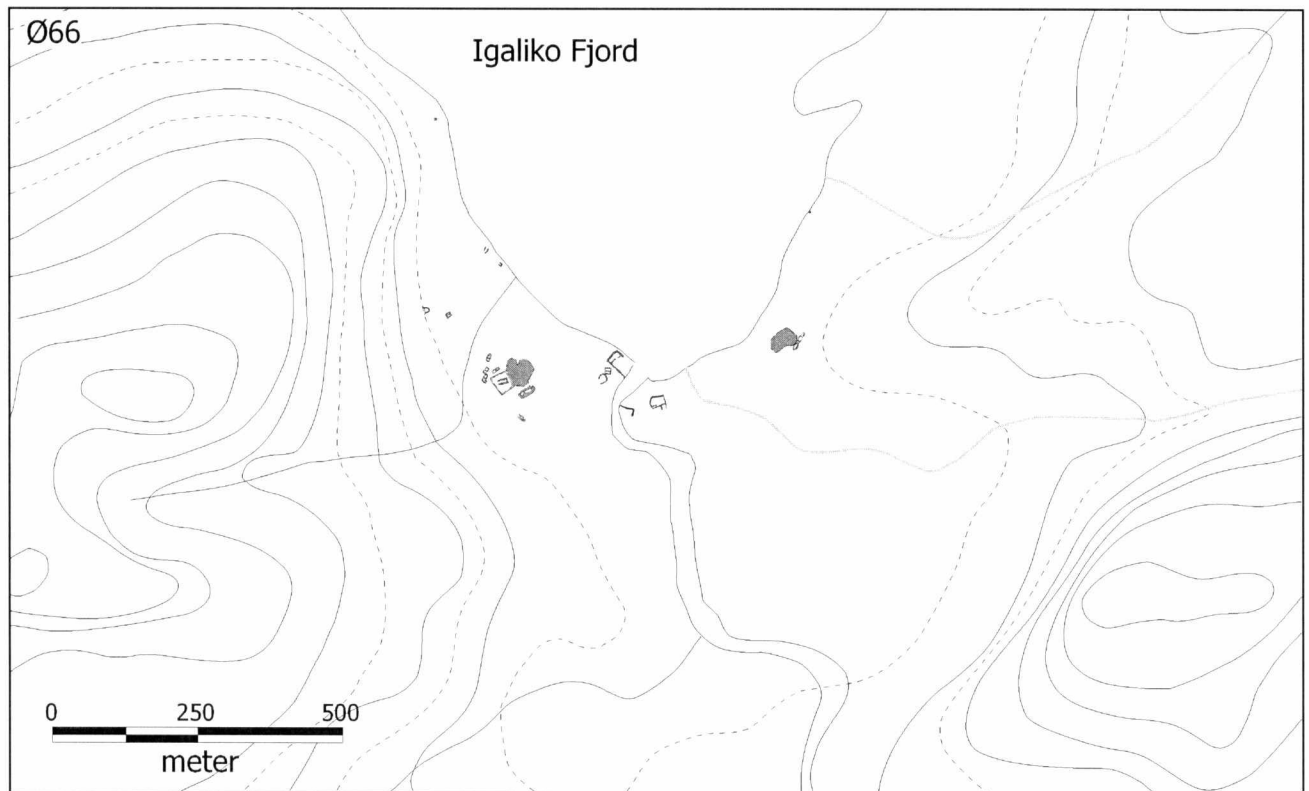
Folder er bygget op til en klippe og nedskredne klippeblokke. Den indhegner et areal på ca. 6 gange 8 meter. Væggene i halvkredsvolden er op til 1,2 m høje. Op til halvkredsvolden er der på ydersiden bygget et lille kvadratisk indelukke, der stadig ses som en ca. 30 cm høj tørve- og stenvæg. Tomten er bevokset med græs, bjerløvfod og pil.

Ø66; 60V2-0IV-611; Igaliku Kujalleq; Større gårdsanlæg med kirke.

N6.764.390/E810.422

Gården ligger placeret i en dalbund umiddelbart overfor det inderste af den store lavvandede bugt ved Igaliku Kujalleq. Gården ligger forholdsvis beskyttet mellem fjeldene. Størstedelen af gårdsanlægget ligger i dag på dyrket mark men generelt er ruinerne meget velbevarede. Enkelte ruiner er særdeles svære at genfinde i terrænet, hvilket bl.a. skyldes en betydelig sandfygning i området. Ruinerne er besøgt af H Rink (1854), Holm 1880, Bruun (1894), Clemmesen (1910), Roussell (1926), Vebæk (1939), Thorvildsen (1964), Krogh og Albrethsen (1968), Berglund (1980), Krogh (1981, 1985), Gulløv og Kapel (1993). Der er foretaget udgravninger af pastor Jørgensen (1839), Bruun (1894) og Roussell (1935).

Nummereringen fra Ruin 1 til Ruin 17 følger Holm 1880. Ruin 18 til Ruin 25 er Bruuns registreringer Ruin 1 til 8 (Bruun 1895) mens Ruin 26 og 27 er ikke tidligere registrerede ruiner.

Ruin 1. Opbevaringshus.

Lille solidt bygget stentomt. Hovedsageligt opbygget af flade stenfliser. Huset er delvist nedrevet og mange af stenene er blevet brugt til at opføre et hus til fåreholderen i nyere tid. En vej, der fører ned til de nuværende fåreholderes opankringsplads har skåret den vestlige ende af huset.

Ruinen har ifølge Holm været o. 7 m lang den er i dag bevaret i 5 meters længde. Bredden kunne endnu ses i den østlige ende og målte 4 m. Den havde en dør midt for i sydmuren. Ruinen er i dag bevaret i en højde på op til 1,2 m. Murene har en bredde på ca. 1 m.

Ruin 2. Kirke.

Udgravet i flere omgange af bl.a. Holm og Bruun. Kirken måler 9 meter i bredden og 16 meter i længden. Den er kvadratisk i grundplan med en dør i den nordlige langside. Det kvadratiske kirkegårdsdige løber op til kirkens østgavl. Der er en åbning i diget mod både nord og syd. Diget indhegner et areal på ca. 23 gange 30 meter.

Kirke og kirkegårdsdige er bevaret i op til 7 skifter/ 1,4 m's højde. Kirkegårdsdiget er ca. 1 m bredt. Det er flere steder svært at skelne mure fra bunker da jordbunker fra udgravningerne inde i kirken ligger umiddelbart uden for kirkemuren. Store fordybninger i kirkegården vidner ligeledes om tidligere udgravninger.

Ruin 3. Staldbygning.

En aflang økonomibygning inddelt i tre rum. Båseskillerumsstenene står endnu bevaret flere steder. Tomten er i dag bevokset med græs. I tomtens nordside er anlagt et større vindfang i forbindelse med døren. Tomten er ca. 31 meter lang og 13 meter bred. Tomtens vægge er mellem 2,5 og 4 meter brede og bevaret op til en højde af ca. 1,2 m.

Ruin 4. Økonomibygning.

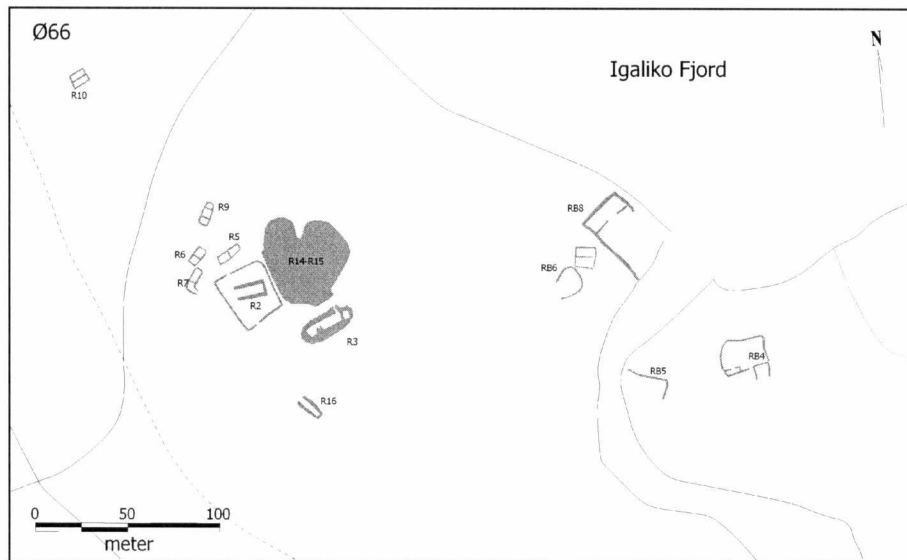
Ruinen kunne ikke genfindes. Den er sandsynligvis sløjft ved markarbejde. Ruinen beskrives af Holm som en ca. en meter dyb fordybning over groet men med enkelte synlige sten. Tomten har været ca. 12 meter lang og 4 meter bred. Murene har været omkring 1 meter brede. Fra tomtens skulder ifølge Holm have løbet en ca. 1,2 m bred jordvold ned imod fjorden. En mur på tværs af omtens længderetning opdeler denne i to lige store rum.

Ruin 5. Økonomibygning.

Velbevaret tomt opbygget af store sten. Tomten er bevokset med græs. Tomten er ca. 4,5 gange 13 meter. Væggene har været omkring 1 m tykke og opbygget af sten og tørv. Den er opdelt i to rum.

Ruin 6. Økonomibygning.

Velbevaret tomt opbygget af mellemstore sten og tørv. Tomten måler ca. 4 gange 9 meter. Murene er op imod 1m tykke og var på Holms tid op til 1m høje. Tomten er bevokset med græs.

Ruin 7. Økonomibygning.

Velbevaret tomt af sten og tørv. Tomten er bevokset med græs. Den måler 13 gange 4 meter. I tomtens sydøstre hjørne er anlagt et vindfang på omkring 2,6 meters længde i forbindelse med indgangen.

Ruin 8. Økonomibygning.

Velbevaret tomt af sten og tørv. Tomten er bevokset med græs.

Den centrale del af Ruingruppen Ø66

Ruin 9. Velbevaret økonomibygning.

Tomten er bevokset med græs. Tomten måler 4,8 gange 12,3 meter. Den har to mure på tværs af tomtens længderetning.

Ruin 10. Fold.

Måler ca. 8 gange 7 meter. Den har en indre mur, der opdeler tomten i to lige store halvdele på langs af længderetningen.

Ruin 11. Fold.

Halvcirkulær fårefold op imod klippeside. Folden er tilsyneladende udbygget og genbrugt i nyere tid. Den er ca. 5 gange 8 meter. Folden er meget høj og opbygget af græstørv. Op imod klippesiden er en åbning i sydsiden. Holm registrerede også folden, så den er ikke blot en nyere tids bygning.

Ruin 12. Økonomibygning.

Det er usikkert om det indmålte er den tidligere registrerede Ruin 13. Der var kun en enkelt fordybning med skarpe kanter. Tomten er muligvis gået til ved anlæggelse af vejen eller som følge af markarbejde. Den indmålte fordybning måler ca. 3,1 gange 3,4 meter (indvendige mål), hvilket stemmer forholdsvis godt overens med Holms mål på ca. 4 gange 4 meter.

Ruin 13. Økonomibygning.

Det indmålte er muligvis resterne af huset. Det er svagt antydende som voldforhøjninger. Disse er muligvis føjet til med sand. Tomten måler ca. 4 gange 8 meter (indvendige mål). Tomten er af Holm opgjort til at være 11 meter lang. I dag synes fåreholderens vej at skære tomten.

Ruin 14/Ruin 15. Boligtomt.

De udgravede rum står tydeligt. Tomtens udstrækning noget forstyrret af udgravningsbunkerne. Tomten er græsbevokset. Den måler ca. 53 gange 44 meter om end det ikke umiddelbart kunne afgøres hvor meget af dette areal der er de gamle bunker.

Møddingen foran tomten er ligeledes tydeligt markeret af frodigt grønt græs.

Ruin 16. Forsænket tomt.

Tomten er 6,6 gange 15 meter. Murene er mellem 1,4 og 2 meter brede. Tomten står noget utydeligt hvilket formentlig skyldes sandfygning.

Ruin 17. Aflang økonomibygning.

Tomten er forstyrret af et moderne hus som er anlagt oven i tomten. Tomten er bevokset med græs. Ifølge Holm var tomten ca. 5 gange 15 meter.

Ruin 18 (Bruun Ruin 1). Del af boligtomt.

Ses i dag kun som en mindre fordybning. Ingen murforløb kan spores. Indgår som en del af den formodede boligtomt (Ruin 27) øst for elven.

Ruin 19 (Bruun Ruin 2). del af boligtomt.

Ses i dag kun som en mindre fordybning. Ingen murforløb kan spores. Indgår som en del af den formodede boligtomt (Ruin 27) øst for elven.

Ruin 20 (Bruun Ruin 3). Større forsænket bygning inddelt i tre rum.

Bygningen måler ca. 31 gange 6 meter. Den er sandsynligvis resterne efter en stald. Den ligger op til den formodede boligtomt. Da begge tomter er meget sammenskredne er det ikke muligt at afgøre, om disse er bygget sammen.

Ruin 21 (Bruun Ruin 4). Murforløb i foldanlæg.

Kan endnu ses som svage græsbevoksede forhøjninger. Hovedfolden er omkring 17 gange 25 meter. Den har en åbning i sydsiden på ca. 1,5 meters bredde. I foldens sydvestre hjørne ligger et mindre aflukke på ca. 3 gange 8 meter. I imod hovedfolden har rummet en åbning på ca. 1,4 meters bredde. Umiddelbart vest for foldens åbning ligger uden på hovedfolden endnu et mindre aflukke på ca. 7,5 gange 8 meter. Indelukket afgrænses af murforløb på øst, vest og nordsiden og elven på sydsiden.

Ruin 22 (Bruun Ruin 5). Murforløb i foldanlæg.

Kan endnu ses som svage græsbevoksede forhøjninger. Ifølge Bruun har der været tale om et nærmest firkantet anlæg, afgrænset af murforløb på tre sider og elven på den fjerde. Murforløbet kunne kun følges i den nordlige og en del af den østlige side over en samlet længde på 35 meter. Anlægget må, hvis Bruuns iagttagelser følges, have været ca. 23 gange 40 meter.

Ruin 23 (Bruun Ruin 6). Murforløb i foldanlæg.

Kan endnu ses som svage græsbevoksede forhøjninger i et nærmest hesteskoformet anlæg. Anlægget har ifølge Bruun været indhegnet på alle 4 sider og må have været ca. 14 gange 15 meter.

Ruin 24 (Bruun Ruin 7). Kvadratisk fold.

En nærmest kvadratisk fold på ca. 10 gange 9,5 meter. Folden er inddelt i to lige store halvdele af en tværmur.

Ruin 25 (Bruun Ruin 8). Fold.

Fold på ca. 43 gange 23 meter. Folden fremstår dag udelukkende som meget svage forhøjninger i terrænet. Bruun har registreret mure på nordøst, nordvest og sydvestsiden. Det lykkedes kun at følge murene på henholdsvis sydvest og nordvestsiden i deres fulde udstrækning. Mens nordøstmuren kunne følges omkring 1/3 af den tidligere registrerede længde. Mod sydøst har folden været afgrænset af de stejle skrænter ned imod elven. I foldens nordvestlige ende er et mindre aflukke på ca. 10 gange 23 meter. Der er en åbning i muren mellem aflukke og hovedfolden på ca. 4,6 m. Det er uvist om åbningen er en reel funktionel del af konstruktionen eller skyldes de udflydende mure.

Langs skrænten ned til elven ses foldes mure tydeligt i profil og en del af forløbet er blotlagt for fygesand. Muren har været omkring 1 meter bred, konstrueret som en kassemur med store sten i siden og tørv lagt imellem disse.

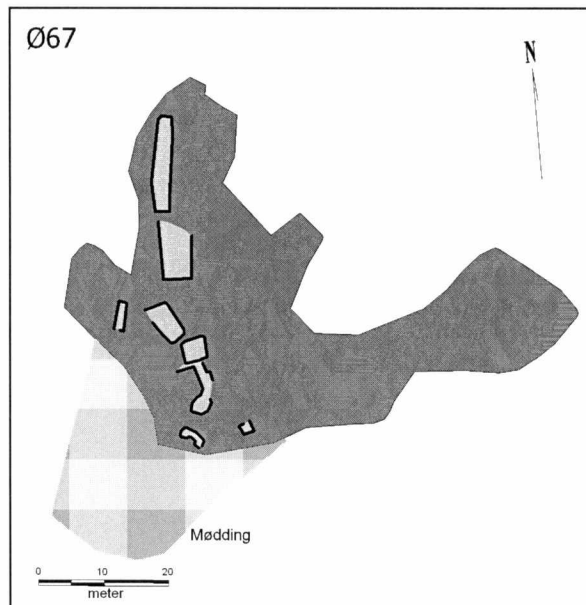
Ruin 26. Udflydende boligtomt.

Boligtomten ligger umiddelbart op til fåreholderens hus. Tomten er ca. 45 meter lang og 26 meter bred. Den blev af Bruun registreret som en samling fordybninger i terrænet. Ved udgravning af disse fordybninger blev fundet aske, knogler, trækul og jern. Det dybeste hul er registreret til en dybde på omkring 1,5 m under den højeste mur. Tomten er meget udflydende, delvist medtaget af den umiddelbare nærhed til fåreholderens hus, men den må med stor sandsynlighed betragtes som en boligtomt. De stensatte vægge er bevaret i 40 cms højde og omgivet af tørvemure. Mindre forsænkninger i terrænet foran tomten kan være en del af selve huskonstruktionen, og er formentlig det Bruun registrerede som ruiner (Ruin 18 og Ruin 19).

Ruin 27. Mindre økonomibygning.

Tomten består af stensatte vægge i op til 40 cms højde omgivet af tørvemure. Åbning i ruinen ned imod kysten. Tomten er ca. 2,4 gange 2,4 meter stor. Væggene er op mod 1,2 meter brede.

Ø67; 60V2-01V-542; Qorlortukasiip; Mindre gårdsanlæg.
N6.761.154/E812.093

Tomten ligger umiddelbart vest for stejle klippepartier. Godt 200 meter nordvest for tomten løber elven der fortsætter ud i Igaliko Kujalleq. Lokaliteten er registreret af Holm i 1880 og besigtiget af Bruun (1894) og Vebæk (1948).

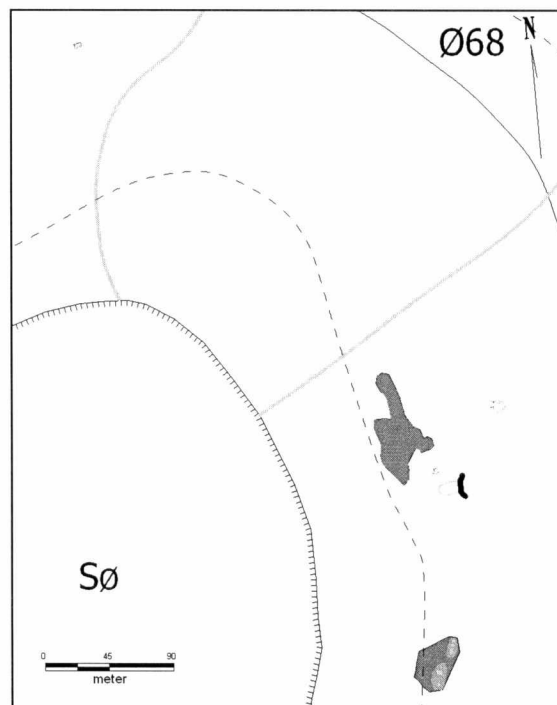
Ruin 1. Stor udflydende boligtomt.

Tomten rejser sig 2-2,5m over omgivende terræn. Tomten er svagt U-formet og har et samlet areal på omkring 1850m². I tomten kan udskilles et større rum (formentlig stald), samt en række mindre rum og gange. Tomten er bevokset med græs, blåklkke ranunkel og lidt pil.

En tydelig og meget frodig mødding nedenfor tomten er bevokset med græs, ranukel, mælkebøtte og løvfod.

Profil. I en af de gravede markgrøfter omkring 20m syd for tomten blev observeret et tydeligt, jævnt og meget humøst lag på omkring 20 cm tykkelse under den omkring 1m tykke tørvejord som i dag udgør dyrkningslaget. Det meget humøse lag ligger direkte oven på et lag af silt som kunne følges til over 50cms tykkelse.

Ø68; 60V2-01V-609; Skyggesø; Mindre gårdsanlæg;
N6.761.094/E809.474

Ruingruppen er placeret i nordenden af søen Amikitap Tasia. Umiddelbart vest herfor rejser fjeldet sig til en højde på over 400 meter, mens der mod øst er et pas med let overgang til Igaliko Kujalleq og Ø66. Lokaliteten er registreret af Bruun i 1894. Siden er den besigtiget af Vebæk 1949 og Krogh 1984.

Ruin 1. Økonomibygning.

Bygning af sten og tørv. Den er omkring 19,6 m lang og 9,3 m bred. Murene rejser sig op imod 50 cm over resten af den omgivende tomt (Ruin 3). Bygningen er formentlig en staldbygning. Se beskrivelsen af Ruin 3.

Ruin 2. Økonomibygning.

Bygning af sten og tørv. Den er omkring 13,7 m lang og 7,1 m bred. Murene rejser sig op imod 50 cm over resten af den omgivende tomt (Ruin 3). Formentlig en staldbygning. Se beskrivelsen af Ruin 3.

Ruin 3. Stor udflydende boligtomt.

Meget udflydende boligtomt beliggende på skråning. Tomten er ca. 40 m lang og 22 m bred. Og hæver sig 50 cm over omgivende terræn. Tomten er bevokset med græs, lidt pil, blåklkke og løvfod. Tomt 1 og Tomt 2 ligger begge som en del af Tomt 3. De to ruiner rejser sig en halv meter over resten af boligtomten. Det kan skyldes et større indhold af sten i murene, men kan også skyldes, at de er opført sekundært i en tidligere boligtomt.

Ruin 4. Udflydende vold.

Vold på i alt ca. 35 meters længde, der hæver sig ca. 40 cm over omgivelserne. Den er anlagt op imod klippeside og indhegner et areal på i alt 14 gange 8 m. Volden er opbygget af sten og tørv og bevokset med græs og pil.

Ruin 5. Delvist nedgravet økonomibygning.

Bygning med mure på op til 30 cm over omgivende terræn. Bygningen er nedgravet ned til en dybde på 70 cm under murhøjde. Murene er omkring 1 meter brede og opført af sten og tørv. Tomten måler ca. 5 gange 3,5 m og er bevokset med græs og pil.

Ruin 6. Boligtomt.

En tomt beliggende på en skråning med en mødding nedenfor tomten. Hovedtomten er forholdsvis veldefineret med en længde på 44 m og en bredde på op til 34 m. I den nordlige side løber en aflang bygning ud fra hovedtomten. Den aflange bygning, der formodes at være en stald, er 33 m lang og 9 m bred. Mange tydelige murforløb af sten og tørv kan følges i tomten. Tomten hæver sig 2,5-3 m over omgivende terræn. Bevokset med græs, blåklkke og ranunkel.

Ruin 7. Fold.

Fold opbygget af sten og tørv. Folden er bygget op imod et par større klippeblokke. Under klipperne findes et mindre ly. Fold og klipper indhegner tilsammen et areal på omkring 47 m². Et par mindre murforløb inde i selve folden inddeler denne i to dele med en åbning på omkring 2,5 m fra den ene til den anden del. Foldens mure er bevaret i op til 4 skifter/ca. 80 cms højde.

Ruin 8. Lille økonomibygning.

Lille økonomibygning bygget af sten. Den ligger lidt nord for de øvrige bygninger på vej op ad fjeldet. Bygningen er 4,8 m gange 2,7 m. De op til 80 cm brede vægge er bevaret i 4 skifter/80 cms højde. Bygningen har en lille dør på en meters bredde mod syd. Den er bevokset med græs og blåklkke.

Ø69; 60V2-01V-608; Timersliit; Gårdsanlæg;

N6.759.961/E809.191

Ruingruppen ligger i forbindelse med det moderne færeholdersted ved Timerslit. Størsteparten af ruinerne ligger placeret umiddelbart vest for en mindre sø. Bag ruinerne rejser fjeldsiden sig brat, således at der ved ruinerne er godt læ i forhold til faldvinde og sydost. Nedenfor ruingruppen ned imod søen findes en særdeles frodig vådeng.

På engen nedenfor ruingruppen er anlagt hømærker. Umiddelbart nedenfor ruinerne er der gravet drænggrøfter, men markarbejdet synes ikke at have skadet ruinerne.

Lokaliteten er registreret af Bruun i 1894. Besigtiget af Vebæk (1949) og Krogh (1984).

Ruin 1. Boligtomt.

Udflydende lille boligtomt der rejser sig 0,5 m over omgivelserne. Ruinen måler ca. 23 gange 11 meter. En række murforløb, et enkelt større rum og en række mindre rum anes i ruinen. Ruinen er bevokset med græs, blåklkke og ranunkel. I de ydre dele af ruinen er den bevokset med birk og pil. Enkelte bunker i forbindelse med ruinen kan være fra gravning i ruinen. Ruinen er sandsynligvis forstyrret af en kartoffelmark mod nord.

Ruin 2. Større boligtomt.

Udflydende boligtomt rejser sig op mod en meter over omgivende terræn. Tomten måler 41 gange 20 meter. I overfladen ses mestendels tørv, men enkelte sten findes i murforløbene. Mod syd og vest ses to større rum, som måske kunne være rester efter stalde med separat indgang. Udover de to store rum ses spor efter en række mindre rum. Ruinen ligger på jævnt skrånende terræn, hvilket vanskeliggør fortolkning af ruinens højde og udstrækning. Tomten er bevokset med græs, ranunkel og blåklkke.

Ruin 3. Aflang økonomibygning.

Ruinen måler 15 meter i længden og 5 meter i bredden. Den er delvist nedgravet i terrænet med murforløb der hæver sig op til 40 cms højde over terræn. En enkelt sten findes i sydmuren, men ruinen består ellers mestendels af tørv. Murene er op til 1 m brede. I ruinen anes tre tværmure. Ruinen er bevokset med græs, pil, ranunkel og blåklkke. Den er delvist forstyrret af traktorkørsel.

Ruin 4. Muligt dige.

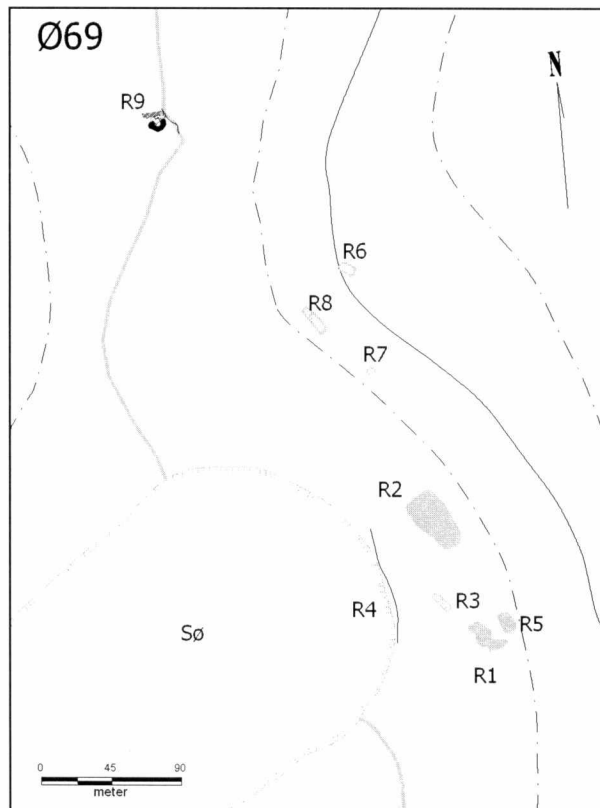
En ca. 80 meter lang forhøjning på op til 80 cms bredde, og 50 cms højde. Forhøjningen findes langs kanten af vådengen ned imod søen. Fortolkning som dige må betragtes med nogen skepsis da forhøjningen muligvis kan være et fænomen forårsaget af tilfrysning af søen.

Ruin 5. Aflang økonomibygning.

Bygningen måler 13 gange 8 meter. De tørveopbyggede mure er 1 meter brede og rejser sig omkring 40 cm over terræn. Bygningen er tilsyneladende delvist nedgravet. Bygningen er fuldstændigt tilgroet med pilekrat og græs.

Ruin 6. Delvist nedgravet økonomibygning.

Aflang delvist nedgravet tomt på 9 meters længde og 5 meters bredde. De tørveopbyggede mure rejser sig omkring 30 cm over terræn og er ca. 1 m brede. Gulvet ligger i en dybde på mellem 50 og 60 cm under terræn. Bevokset med pil.

Ruin 7. Nedgravet økonomibygning.

Lille nedgravet tomt med svagt forhøjede mure. Tomten måler 5,5 gange 4 meter og er o. 50 cm under terræn. Der er formodentlig udgang i sydsiden.

Ruin 8. Aflang økonomibygning.

Aflang tomt på 19 meters længde og 5 meters bredde. De op mod 1,5 m brede mure er opbygget af sten og tørv. Og rejser sig mellem 40 og 50 cm over terræn. Ruinen er delvist nedgravet i skrånt. Den er tilsyneladende opbygget med to tværmure og muligvis to indgange. Ruinen er bevokset med pil og græs.

Ruin 9. Stenopbygget økonomibygning.

Ruinen måler 6,4 gange 5,4 meter. Dens mure er bevaret op til en højde af 7 skifter/ 180 cm. Murene er ca. 1 m tykke og døråbningen er ca. 80 cm bred. En åbning i den nederste del af østmuren er muligvis et afløb ned imod bækken. En meget velbevaret stenbygning. Foran bygningen findes en bunke tørv og sten, der muligvis kan være fra en tilbygning.

Ø70; 60V2-01V-607; Bjerggården; Gårdsanlæg;

N6.759.203/E809.977

Gården er placeret på en højderyg i lidt over 200 meters højde i læ af højere liggende terræn mod vest og øst. Ruinerne ligger placeret i umiddelbar nærhed af to mindre søer. Udover de

tidligere erkendte ruiner blev der fundet yderligere to ved sommerens undersøgelser.

Lokaliteten er registreret af Bruun i 1894 og besøgt af Vebæk i 1948. Delvis udgravning af den ene boligtomt foretaget af Vebæk i 1950. Den ene boligtomt er delvist udgravet af Vebæk i 1950.

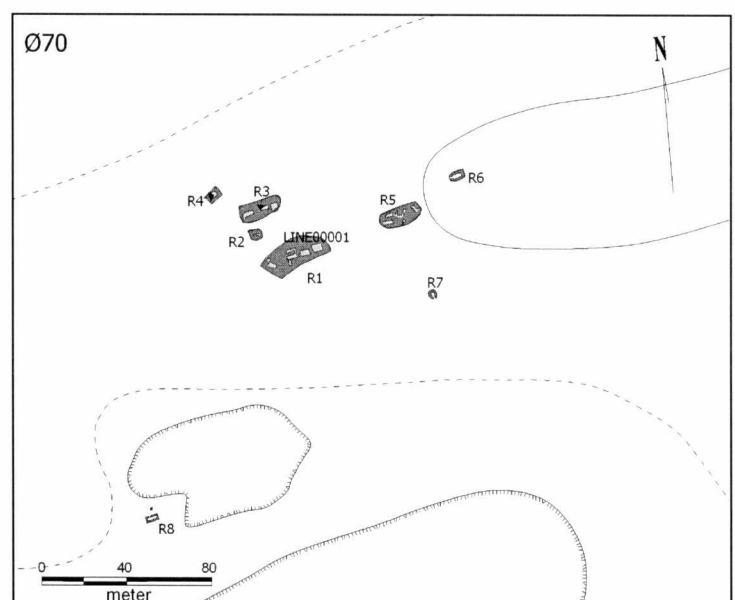
Referencer: Bruun 1895, Vebæk 1992.

Ruin 1. Udflydende boligtomt.

Tomten er delvist udgravet af Vebæk. Bunkerne fra udgravningen forstyrrer fortolkningen en smule. Tomten rejser sig o. 1,5 m over omgivende terræn. Murene er opbygget af sten og tørv, er omkring 1,2 m høje og op imod 2 m brede. Tomten er bevokset med græs, pil og enkelte ranunkel. Tomten måler i alt ca. 360 m², hvoraf 5 rum med et samlet areal på 48 m² er blevet udgravet. Tomten er ca. 29 m lang og 12 m bred.

Ruin 2. Let forsænket økonomibygning.

En lille let forsænket tomt gravet ind i skråningen. Tomten består hovedsageligt af tørv. Murene er op imod en meter brede og hæver sig op til 40 cm over terræn. Tomten er omkring 5 gange 5 m. Bevokset med græs, lidt pil samt blåklkke.

Ruin 3. Økonomibygning med tre rum.

Aflang økonomibygning på 21 meters længde og 8,7 meters bredde. Bygningen er opdelt i tre rum med to forskellige indgange. De udflydende mure er opbygget af sten og tørv, og er op mod 1 meter høje og 80 cm brede. Tomten er bevokset med græs og lidt pil.

Ruin 4. Lille økonomibygning.

Lille tomt beliggende på højderyg over boligtomterne. Tomten er ca. 7,3 gange 4,6 meter. De udflydende mure er hovedsageligt rejser sig o 40cm over terræn og er op til 1 meter brede. Tomten er bevokset med græs og lidt pil.

Ruin 5. Lidt udflydende boligtomt.

Tomten rejser sig o. 1,5 m over terræn og er ca. 20 meter lang og 8 meter bred. Flere rum og gange kan tydeligt udskilles i tomten. Tomten er opbygget af sten og tørv men det er først og fremmest tørv der er synlige i overfladen. Tomten er bevokset med græs og pil.

Ruin 6. Lille delvist forsænket økonomibygning.

Tomten er ca. 7,5 m lang og 4,4 m bred. Murene er opbygget af sten og tørv og er omkring 1,2 m brede og rejser sig ca. 0,4 m over terræn. Tomten har en ca. 1 m bred indgang i østgavlen. Tomten er bevokset med græs, pil og blåklkke.

Ruin 7. Lille tomt.

Tomt på 4,4 m gange 3,6 m med omkring 1 meter brede vægge. Væggene rejser sig omkring 50 cm over gulvniveau. Væggene, der hovedsageligt er opbygget af tørv kan følges på tre af tomtens sider. Tomten er bevokset med græs, pil og lidt skotsk timian.

Ruin 8. Stenbygget økonomibygning.

Lille stenbygget tomt anlagt helt ned til søbredden. Tomten er 6 meter lang og 2,8 m bred. Murene er omkring 60cm brede og bevaret i op til 70 cms/ 3 skifters højde. Bygningen har en åbning på 0,8 m i nordsiden. Umiddelbart foran bygningen ligger en stenbunke, der kan være resterne efter et ildsted.

Ø75; 60V2-0IV-543; Taseq Ammalortoq; Større gårdsanlæg.

N6.759.681/E813.441

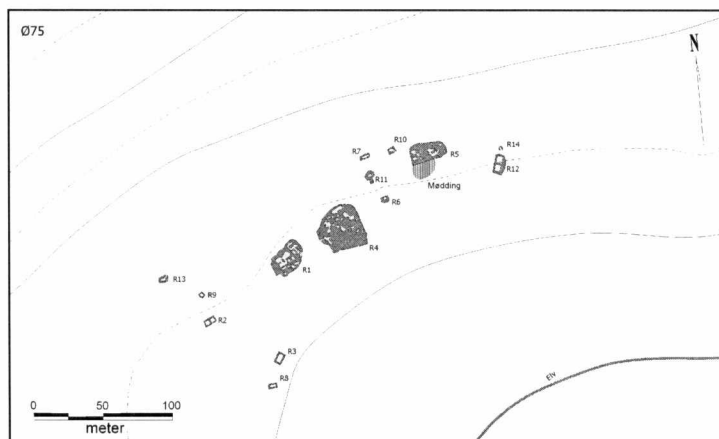
Ruingruppen ligger placeret i godt 200 meters højde omkring 300 meter sydvest for søen Taseq Ammalortoq.

Lokaliteten er registreret af Bruun i 1894.

Ruin 1. Boligtomt.

Tomten er langs kanten lidt udflydende men har generelt meget flotte velbevarede murforløb. Tomten er 25 m lang og 16 m bred. Murene er opbygget af sten og tørv (forholdsvis mange sten i forhold til andre boligtomter). Murene er 1-1,5 m brede og rejser sig i op til 1 m over nedre niveau i rummene. Tomten rejser sig omkring 2 m over omgivende terræn. Tomten er bevokset med græs, blåklkke og lidt mos.

Nedenfor tomtens ene langside breder et bælte på 8-10 m bredde med grønt græs sig. Hvilket formentlig er rester efter møddingen.

Ruin 2. Lille delvist nedgravet hus.

Huset er ca. 8 m langt og 3,9 m bredt. Huset er gravet delvist ned i en skråning. Murene rejser sig i 60 cm over terræn.. Murene er omkring 50 cm tykke og opbygget af meget store stenblokke. Tomten opdeles på midten af et murforløb tværs igennem tomten. Tomten er bevokset med græs og lidt pil.

Ruin 3. Meget sammenstyrtet aflang ruin af sten og tørv.

Ruinen ligger på en aflang højderyg. Den er omkring 7,8 gange 4,2 m. Ruinen kan i dag kun erkendes som en firkantet stenhob. Bevokset med græs og lidt blåklkke.

Ruin 4. Boligtomt.

Tomten er 33 gange 29 m. Tomten rejser sig 1,5-2 m over det omgivende terræn. Tomten er noget udflydende men der kan udskilles adskillige tydelige rum i tomten. Bagerst i tomten findes et omkring 10 meter langt og op til 4 m bredt rum, som formodentlig er rester efter en stald med selvstændig indgang. Tomten er opbygget af sten og tørv, hovedsageligt tørv. Murene er op til 80 cm over dybeste sted i rummene. Tomten er bevokset med græs og blåklkke. Nedenfor tomten findes et meget grønt og frodigt græsbevokset område, som formentlig er resterne af møddingen.

Ruin 5. Aflang boligtoimt.

Boligtomt af sten og tørv. Tomten rejser sig o. 2 m over omgivende terræn og er ca. 26 m lang og 13 m bred. Tomtens NØ-hjørne er forstyrret af rævegrave, men ellers er tomten velbevaret. Tomtens mure står tydeligt og er bevaret i op til 1 meters højde over rummenes bund. Adskillige rum og gangforløb kan tydeligt udskilles.

Ruin 6. Lille hustomt med kraftige mure.

Bygningen er 6 gange 4 meter. De sten og tørveopbyggede mure er omkring 1 meter brede og hæver sig omkring 80 cm over omgivende terræn. Bygningen har udgang i det sydøstre hjørne. Tomten er bevokset med græs og blåklkke.

Ruin 7. Delvist nedgravet ruin.

Ruinen måler 7,6 gange 3,2 m. Ruinen har en døråbning på 0,7 m i sydsiden. Ruinen er gravet delvist ind i skrænten. Ruinen er opbygget af sten og tørv. Murene er bevaret i op til 60 cm under bundniveauet. Ruinen er bevokset med græs og omgivet af pilebevoksning.

Ruin 8. meget sammenstyrtet aflang ruin af sten og tørv.

Ruinen er omkring 5,6 gange 2,7 m. Ruinen kan i dag kun erkendes som en firkantet stenhob. Bevokset med græs, pil og lidt blåklkke.

Ruin 9. Delvist nedgravet ruin.

Utydelig delvist nedgravet ruin. Ruinen måler 2,7 gange 3,1 m. Murene er 20 cm høje og 30 cm brede. Ruinen er bevokset med pil og græs.

Ruin 10. Forsænket ruin med kraftige mure.

Tomten måler ca. 5,5 gange 4,3 m. De ca. 1 m brede mure hæver sig o. 30 cm over omgivende terræn. Foran ruinen findes en mindre fordybning med opkastet jord som vold. En mindre åbning findes på sydsiden. Ruinen er kraftigt overgroet med pil.

Ruin 11. Lille forsænket ruin med kraftige mure.

Tomten måler ca. 8 gange 4,5 m. De ca. 1 m brede mure hæver sig o. 30 cm over omgivende terræn. I den ene af gavle-ende findes tilsyneladende en døråbning. Foran ruinen findes en mindre fordybning med opkastet jord som vold. Ruinen er anlagt op ad et par klippe blokke. Nedenfor ruinens hoved rum findes et mindre rum på omkring 1 gange 1,8 meter. Væggene til rummet er omkring 1,2 meter brede. Ruinen er bevokset med græs, pil, blåklkke og en enkelt ranunkel samt mos.

Ruin 12. Økonomibygning.

En aflang økonomibygning delvist nedgravet i en højderyg. Bygningen er 12,5 gange 7 meter og er delt op i to omtrent lige store rum af en tværmur. Tomtens delvist nedstyrkede mure er omkring 1 meter brede og hæver sig 50 cm over terræn. Tomten er bevokset med græs, pil og blåklkke.

Ruin 13. Økonomibygning.

Mindre tomt med mure af sten og tørv. Tomten måler ca. 5,8 gange 13,1 meter. Murene hæver sig o. 30 cm over terræn og er 50-80 cm brede. Tomten er anlagt op imod en større klippeblok. Tomten er bevokset med pil og græs.

Ruin 14. Oval nedgravning med skrå opgang. Bod?

Langs indersiden i den næsten ovale nedgravning fornemmes opkastede jordvolde. Der er ingen sten at se noget sted. Tomten er ca. 2,6 gange 2 meter. Tomten er bevokset med pil, græs og en enkelt blåklkke.

Ø76b; 60V2-01V-598; Qanisartuut

N6.756.925/E800.120

Lille ruingruppe registreret af Bruun i 1894.

Bruun skriver følgende om pladsen:

"På nordre side af Bugten findes et Par meget sammenfaldne Ruiner, der synes at være en Stald og en Fold. (den vestligste 8x5 Skr. den østligste 13 X 8 Skr.). I nærheden ligger Grønlænderteltpladser."

Hverken nordboruiner eller telttomter blev genfundet trods en intensiv rekognoscering af terrænet nord for bugten. Dette skyldes formentlig anlæggelsen af en anløbsmole, traktorvej redskabsskure m.m. i forbindelse med fåreholdernes bådehavn.

Ø78; 60V2-0IV-585; Eqaluit; Større gårdsanlæg med kirke.
N6.748.322/E796.490

Lokaliteten er første gang omtalt i Grønlands Historiske Mindesmærker. Besigtiget af Holm 1880, Bruun 1894, Vebæk i 1939 og 1951, Thorvildsen 1964, Albrethsen & Krogh 1968 og Krogh i 1981.

Ruingruppen ligger på begge sider af Elven, der afvander den store sø Tasersuaq. Hovedparten af bebyggelsen ligger med boligtomt og kirketomt syd for Elven. Stedet er i dag i brug som markområde for den lokale fåreholder. Ruinerne er generelt uberørt af markarbejdet.

Nummereringen følger Albrechtsen 1968. Ruin 10 fremkom ved årets feltarbejde.

Referencer: Holm 1880; Bruun 1896,

Ruin 1. Boligtomt. Stor udflydende boligtomt på ca. 1650 m². På midten hæver tomten sig op imod halvanden meter over det omgivende terræn, mens væggene i kanten er omkring 30 cm over omgivende terræn. Tomten består af sten og tørv og er bevokset med tørt græs og mos. Visse steder ses tydelige murforløb i overfladen enten som rækker af sten eller som tydelige velmarkerede forhøjninger. Andre steder ses fordybninger efter rum. Tomten virker trods det udflydende udseende velbevaret.

I et indhak i tomten markerer frodigt og friskt lysegrønt græs muligvis en mødding. Møddingen kan have været langt større, men pløjning helt op til tomtens har formentlig ødelagt større dele af møddingen

Ruin 2. Kirke og kirkegårdsdige.

Kirken er meget sammenstyrtet og anes som en samling større sten. Murene, der flere steder er skredet ud til siderne har været opbygget af sten og tørv. Kirken er ca. 7,2 gange 4,7 meter.

Det cirkulære kirkegårdsdige (Ruin 2a) kan følges omtrent $\frac{3}{4}$ - dele af vejen rundt om kirken – en længde på i alt ca. 33 meter. Diget anes i dag som en ca. 50 cm bred forhøjning der hæver sig ca. 20 cm over terrænet. Flere steder er sten synlige i digets overflade.

Ruinerne er bevokset med græs, pil og enkelte gule og violette blomster.

Ruin 3. Sten- og tørveopbygget økonomibygning med tydelige murforløb.

Ruinen er 9,9 meter lang og 4,5 meter bred. Der er en tydelig opdeling af rum i ruinen. Murene er i deres udflydende tilstand mellem 0,5 og 1 meter brede. Stenene i murene er overordentligt store. Ruinen er bevokset med græs, pil og blåklkke.

Ruin 4. Aflang bygningsrest.

Aflang bygningsrest formentlig af en økonomibygning. Ruinen fremstår i dag som en større stenhob, der adskiller sig tydeligt fra det omgivende terræn. Væggene har været opbygget af sten og tørv og er generelt væltet ned i tomten.

Ruinen er 13 meter lang og 7 meter bred. Albrethsen har registreret to mulige skillevægge i ruinen samt en halvcirkulær fold foran ruinen. Ingen af disse kunne ses ved årets feltarbejde. Generelt kunne murene ikke skelnes.

Ruinen er bevokset med græs, lidt pil, blåklkke og ranunkel.

Ruin 5. Delvist udskredet stendige.

Diget fremstår tydeligt i terrænet som en række af tætstillede store stenblokke. Den øvre del af diget, registreret af Albrethsen 1968 er formentlig fjernet ved markarbejde. Denne del kunne ikke genfindes. Den nedre del af diget – ned imod elven stod tydeligt som en række af større sten. Diget kan i dag følges over en længde på i alt 79 meter.

Ruin 6. Delvist nedgravet økonomibygning.

Ruinen fremstår tydeligt medstensatte mure og delvist nedgravet i terrænet. Tomten er ca. 12,5 meter gange 4,8 meter. Murene er ca. 0,5m høje mestendels opbygget af sten og i mindre omfang af tørv. Murene er sandsynligvis opbygget medstensat inderside på ca. 50cms tykkelse og beklædt på ydersiden med tørv på ca. 50 centimeters tykkelse.

Tomten er bevokset med pil, græs og blåklkke.

Ruin 7. Økonomibygning.

Bygget af store sten med to indre skillerum. Tomten er aflang, ca. 14 meter lang og 4 meter bred. Tomten er formodentlig en staldbygning.

Ruin 7a. Fold eller økonomibygning..

Bygget af store uregelmæssige sten. Tomten måler ca. 3 gange 2,7 meter.

Ruin 8. Mindre økonomibygning.

Bygningen er en let forsænket tomt med kassemur. Ruinen er o. 28 meter lang og 7 meter bred. Murene er opbygget med sten på yder og inderside af murforløbet og tørv i midten. Murene er omkring 80 cm brede og hæver sig 30-35 cm over det omgivende terræn. Ruinen ligger på let skrånende terræn. Ruinen er bevokset med pil, græs, blåklkke og bjergløvfod.

Ruin 9. Forsænket økonomibygning.

Tomten er delvist gravet ned i terrænet. Tomten måler 4 gange 3,5 meter. Murene hæver sig op til 30 cm over terrænet på sydsiden og 10-15cm nogle steder på nordsiden. Tomtens rum er forsænket op til 80 cm under øvre del af mur. Væggene er opbygget af sten og tørv og ml. 1 og 1,8 meter brede. Tomten er bevokset med græs, pil, blåklkke og lidt bjergløvfod. Tomten ligger på et jævnt skrånende terræn ikke langt fra fjeldsiden. Tomten er formentlig en stald.

Ruin 10. Større stenhob/ mindre økonomibygning.

Tomten adskiller sig i terrænet som en samling sten og en iblandet en del tørv. Bunken måler 7 gange 6 meter. Det var ikke muligt at udskille egentlige murforløb, men ud fra blandingen af sten og tørv virker det sandsynligt at tomten er resterne efter en meget sammenstyrtet bygning hvor stenene er styrtet ned i selve bygningen. Tomten er bevokset med græs, lidt pil, blåklkke og ranunkel.

Ruin 11. Mindre økonomibygning.

Mindre økonomibygning på 3,5 gange 5,2 meter opbygget af sten og tørv. Sten indsamlet fra de nuværende marker ligger oven i ruinen.

Ruin 12. Økonomibygning.

Mindre økonomibygning bygget ind imod en naturlig skrænt. Bygningen er 25,7 gange 6 meter. Murene er op imod to meter brede med stensat inderside og yderside beklædt med tørv. Murene hæver sig 50 cm over omgivende terræn. Nordvæggen ligger ind imod en naturlig skrænt. Tomten er bevokset med ranunkel, græs, blåklkke og løvfod.

Ø78a; 60V2-0IV-586; Equaluit; Mindre gårdsanlæg;

N6.748.819/E795.270

Ligger placeret på et fladt forland umiddelbart ned til en mindre vig på fjordens nordside, Af de 7 ruiner Vebæk registrerede blev kun den ene delvist udgravede ruin (formentlig Vebæks Ruin nummer 2) genfundet og registreret. De øvrige ruiner i den centrale del af ruingruppen ligger i et græsbevokset område der formentlig er blevet forstyrret af markarbejde i nyere tid. Allerede ved Vebæks besøg var ruinerne meget sammenstyrtede.

Udgravet af Vebæk i 1939.

Referencer: Vebæk 1943.

Ruin 2.

Aflang bygning med tre rum. Ca. 14 meter lang og 7 meter bred. Murene har været mellem 1,5 og 2 meter brede. Rummene er tømt af Vebæk ved en udgravningen i 1939. Tomten er opbygget af sten og tørv og bevokset med græs. Murene er bevaret i en højde på op til 80 cm.

Ø168; 60V2-0IV-541; Zucerip Tasia; Gårdsanlæg;

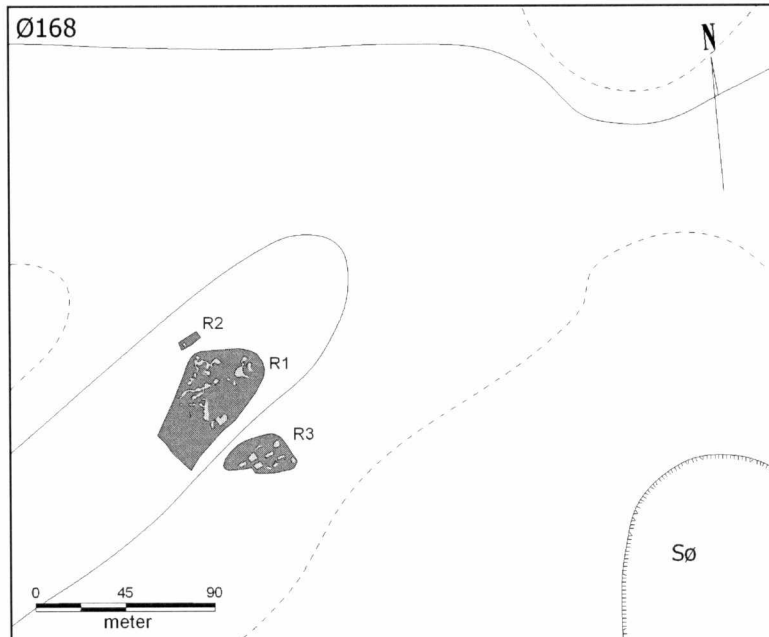
N6.762.345/E814.043

Registreret af Vebæk i 1948.

Mindre ruingruppe bestående af to boligtomter og en økonomibygning. Ruingruppen ligger ved en sø i læ af de klippepartier mod nordøst og øst. På en vådeng nordvest for tomten var en cirkulær fordybning, som muligvis kunne være rester efter tørveskæring idet fordybningen virkede meget unaturlig.

Ruin 1. Boligtomt.

Stor udflydende boligtomt. Tomten måler ca. 64 gange 27 meter og rejser sig op til 2,5-3 m over omgivende terræn. Enkelte overordnede murforløb og mange rum er synlige i tomten. Der er mange mindre og enkelte større rum synlige især i den nordøstre ende af ruinen. Rummene er visse steder synlige til en dybde af 1,5m i forhold til murene. Tomten er bevokset med græs, ranunkel, blåklkke, enkelte mælkebøtter og rosenrod. Et sted havde fårene blotlagt en profil i et af rummene. Øverst i profilen sås en tørvehorisont på godt 10 cm herunder et mørkt meget humøst lag med trækul på omkring 10cm og nederst var et lag med sten og en del udfældning af jernoxider.

Ruin 2. Mindre økonomibygning.

Formodet mindre stald på 11 meters længde og 4,7 meters bredde. Tomten er delvist nedgravet i en højderyg. Den har meget udflydende mure af sten og tørv. Murene rejser sig o. 40 cm over tomtens bund. Der går en skillemur midt igennem tomten og mod vest findes en udgang i det nordlige rum. Tomten er bevokset med græs og blåklkke.

Ruin 3. Mindre boligruin med tydelige murforløb.

Ruinen måler ca. 36 gange 19 meter og rejser sig omkring 1,5 meter over omgivende terræn. Man kan i tomten tydeligt følge murforløb og mange tydelige dybe rum. Tomten er bevokset med græs, lidt pil, blåklkke og enkelte ranunkel.

Ø169; 60V2-0IV-610; Amikitap Tasia; Mindre gårdsanlæg;
 N6.763.377/E808.598

Et lille centraliseret gårdsanlæg beliggende for nordenden af søen Amikitap Tasia.

Boligtomten blev registreret af Albrethsen i 1971 mens foldene og den mulige lille økonomibygning fremkom ved årets feltarbejde.

Ruin 1. Boligtomt

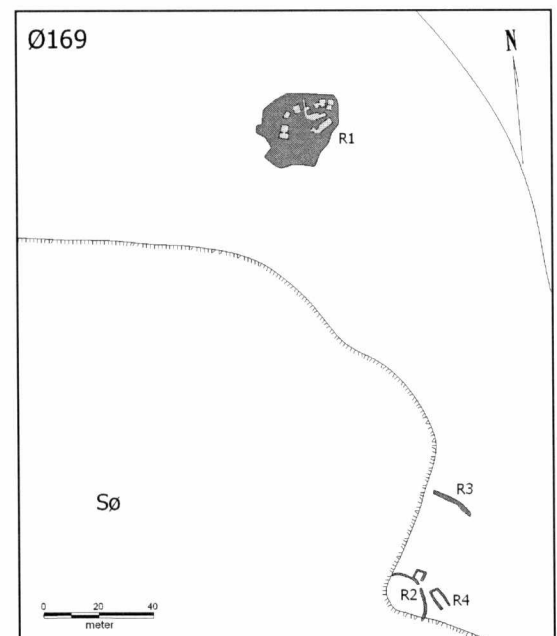
Forholdsvis velbevaret boligtomt med en del tydelige rum og gangforløb. Tomten er ca. 33 gange 25 meter. Tomtens mure er opbygget af sten og tørv og er visse steder tydeligt bevaret i op til 4 skifters højde. Tomten rejser sig ca. 1,5 m over omgivende terræn.

Ruin 2. Fold.

Halvkredsformet vold anlagt på et næs ud imod søen, således at der er dannet en fold med et samlet indhegnet areal på ca. 160 m². Volden er i alt ca. 25 meter lang med en åbning midtfor på 1,6 meter. Lige nord for åbningen i det store dige er bygget et mindre dige op til selve hoveddiget. Det lille dige har en åbning liggende lige ud til hoveddigets åbning. Begge diger har noget sammenskredne mure med en bredde på ca. 1 meter og en højde på op til 60 cm over omgivende terræn. De er opbygget af sten og tørv og bevokset med pil og græs.

Ruin 3. Dige.

Mindre dige på omkring 16 meters længde og 1 meters bredde. Diget var bevaret i en højde på op til 40cm og bevokset med pilekrat.

Ruin 4. Økonomibygning.

Mindre bygningsrest på omkring 5 meters bredde og 15 meters længde. Bevokset med pilekrat.

Ø172; 60V2-0IV-593; Tatsipatakkilleq; Gårdsanlæg;

N6.753.665/E797.441

Registreret af Vebæk 1948 og besøgt af Albrethsen 1971 og Krogh 1985.

Ruingruppen ligger ud til en lille bugt. Størsteparten af ruinerne ligger beskyttet bag et klippeparti vest for pladsen. Der ligger ved bugten et nu forladt fåreholdersted. Fåreholderens marker og haver har delvist forstyrret ruingruppen.

Ruin 1 Aflang delvist nedgravet tomt.

Tomten er 14 meter lang og op til 6,5 meter bred. Den er gravet ind i en naturlig skrænt. Murforløbene er markeret ved svage forhøjninger af sten og tørv mod syd og øst. Mod vest og nord er tomten gravet ind i skrænten. Døråbning i den østlige væg. Murene hæver sig omkring 20 cm over omgivende terræn og omkring 40 cm over bunden i den nedgravede tomt. Ruinen er bevokset med løvfod, græs og pil.

Ruin 2. Lille tomt.

Ruin to fremstår svagt forhøjet i forhold til det omgivende terræn. De svagt forhøjede murforløb af sten og tørv er bevokset med græs og pil. Murene er op mod 1,5 m brede og tomten er i sin helhed omkring 4,5 m lang og 2,5 m bred.

Ruin 3. Boligtomt med tydelige murforløb.

Tomtens mure er tydeligt markeret med sten og en betydelig forskel i terrænhøjde. Tomten hæver sig op imod 50 cm over omgivende terræn. Den er ca. 16 meter lang og 13 meter bred. Bevokset med græs, pil, ranunkel og blåklkke.

Ruin 4. Aflang økonomibygning, muligvis stald.

Tomten er delvist nedgravet i skrænten vest for tomten. Egentlige tydelige murforløb afgrænser tomten mod syd, øst og nord. Murene på op imod en meters bredde hæver sig op til 50 cm over terræn. Ruinen måler omkring 29 meter i længden og 7 meter i bredden. Den er opdelt i tre rum af to tværvægge. I det midterste rum ses flere overgroede forhøjninger som kan være spor efter skillerumsvægge. Det nordligste rum synes at være et gangrum med indgangen Bevokset med pil, græs og blåklkke.

Ruin 5. Aflang delvist nedgravet ruin.

Aflang ruin delvist gravet ind i en østvendt skrænt. Ruinen er ca. 22 meter lang og 6 meter bred. Ruinen er opdelt i to rum på af en mur på tværs af ruinen længderetning. De to rum har hver deres indgang i østmuren. Murene er mellem 80 og 120 cm brede og hæver sig o. 50 cm over terræn. Ruinen er bevokset med pil, løvfod, græs, blåklkke og skotsk timian.

Ruin 6. Mindre økonomibygning.

Ruinen er bygget op imod en større klippeblok mod syd og ind i skrænten vest for boligtomterne. Tomten måler ca. 5 gange 2,5 meter. Murene af sten og tørv mod vest nord og øst er delvist opbygget som kassemur er omkring 1 meter brede og hæver sig ca. 40 cm over omgivende terræn. Ruinen er bevokset med pil, græs, løvfod samt skotsk timian.

Ruin 7. Fordybning udgravet i skrænt.

Ren mindre, ca. 2 gange 3 meter stor oval fordybning udgravet i den østvendte skrænt. Hulningen er ca. 60 cm under omgivende terræn. Mod syd anes spor efter den opkastede jord som en forhøjning i terrænet, mens der mod øst er en åbning på 1,1 m mod det lavere liggende terræn. Hulningen er ca. 60 cm dyb og bevokset med græs, pil, blåklkke, ranunkel og skotsk timian. Kan der være tale om udgravningen fra en bod?

Ruin 8. Stor udflydende boligtomt.

Den store udflydende boligtomt hæver sig o. 50 cm over omgivende terræn. Der er i nyere tid anlagt en køkkenhave oven i tomten. Tomten er ligeledes meget forstyrret af får, der nogle steder har gravet sig ind i tomtens sider. Tomten måler ca. 12 gange 37 meter og er bevokset med græs og ranunkel.

Ruin 9. Mindre økonomibygning.

Mindre tomt på ca. 4,5 gange 5 meter med mure af sten og tørv. Tomten er delvist nedgravet i terrænet. Murene er omkring 50 cm brede og 10 cm høje og bevokset med pil, græs, løvfod, blåklkke og ranunkel. Ruinen ligger lige under en klippe op til Ruin 14.

Ruin 10. Udflydende boligtomt.

Boligtomten er udflydende men forholdsvis velbevaret. Den hæver sig omkring 1,2 meter over terrænet og er omkring 36 meter lang og 34 meter bred. Der findes indenfor tomten store niveauforskelle. I tomten ses adskillige tydelige rum og tydelige murforløb. Tomten er mestendels dækket af tørv, men sten anes i flere murforløb. Tomten er bevokset med græs og ranunkel.

Mødding. Umiddelbart vest for tomten ligger et frodigt græsbevokset område, der sandsynligvis er resterne efter en mødding.

Ruin 11. Muligt dige.

En mindre række sten på en naturlig forhøjning. Stenene er muligvis resterne af et lavt gærde.

Ruin 12. Aflang økonomibygning.

Aflang økonomibygning opdelt midt på af en mur på tværs af bygningens længderetning. Ruinen måler i alt 8 meter i længden og 4,7 meter i bredden. De sten og tørveopbyggede mure er op mod 1,3 m brede og hæver sig 40 cm over omgivende terræn. Ud fra tomtens ene hjørne løber et dige ned til Ruin 13. Diget er op imod 10 cm over omgivende terræn og 20 cm bredt. Tomten er bevokset med græs, løvfod, ranunkel blåklkke og lidt pil.

Ruin 13. Aflang økonomibygning.

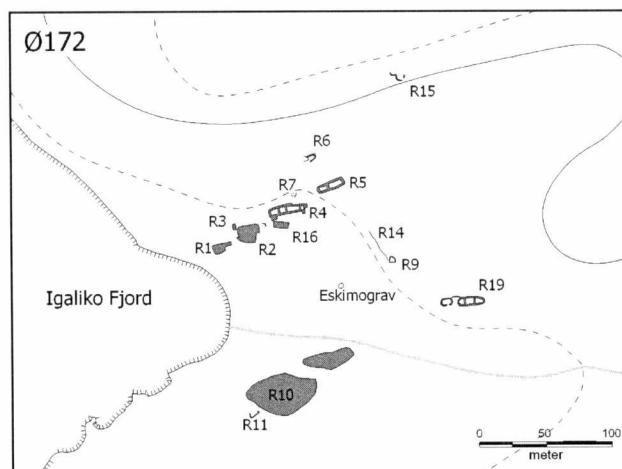
Aflang økonomibygning opdelt midt på af en mur på tværs af bygningens længderetning. Ruinen måler i alt 19,6 meter i længden og 5,5 meter i bredden. I tværmuren ses en døråbning ligesom der er en åbning i tomtens østlige langside. Murene er generelt lette at følge, men sydmuren er kun antydnet som en svag forhøjning i terrænet. De sten- og tørveopbyggede mure er op mod 1,3 meter brede og hæver sig 40 cm over omgivende terræn.

Ruin 14. Mindre dige.

Dige som rejser sig o. 15 cm over omgivelserne og er omkring 26 meter langt. Enkelte steder stikker sten frem i diget. Det er bevokset med græs, løvfod og pil.

Ruin 15. Stendige.

Uregelmæssigt dige af sten. Diget løber flere steder imellem større klippeblokke i blokmarken. Bevokset med pil, græs, løvfod og ranunkel. Diget er muligvis en delvist bevaret fold

Ruin 16. Mindre meget udflydende boligtomt.

Tomten rejser sig meget svagt i terrænet (under 0,5 m) med svage antydninger af murforløb og enkelte hulninger som spor efter rum. Tomten er bevokset med græs og ranunkel og adskiller sig klart fra det omgivende terræn ved ikke at være bevokset med pil. Tomten måler ca. 11 meter i længden og 5 meter i bredden.

Ruin 17. Hule med halvvold foran / fårefold.

Naturlig hule i klippeside der tilsyneladende er blevet forbedret med en halvvold foran. Ligner i opbygningen en halvcirkulær fårefold. Halvvolden er noget udflydende mellem 40 og 50 cm bred og 20 cm høj og opbygget af sten og tørv. Bevokset med pil og græs.

Ruin 18. Lille fold.

Lille vold anlagt mellem to søer. Sammen med søerne og et vandløb udgør volden afgrænsningen i en lille fold. Den sten og tørveopbyggede vold rejser sig op til 30 cm over terræn og er omkring 50 cm bred.

Ruin 19. Mindre dige.

Mindre dige. Diget anes som en svag forhøjning imellem gavlene på Ruin 12 og Ruin 13. Diget forløber over en længde på i alt 6 meter.

Eskimoisk grav.

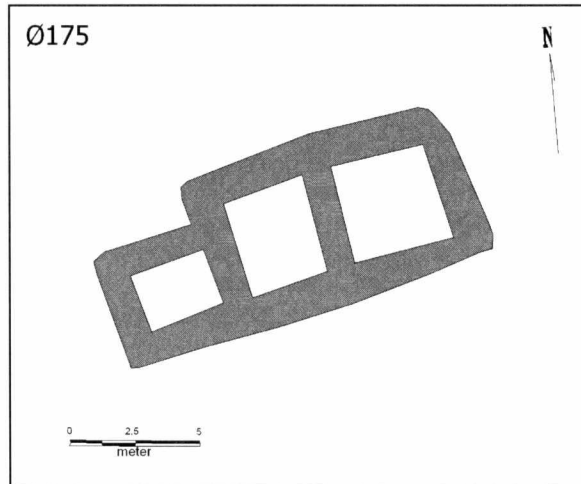
Stor velbygget stendyngegrav på en naturlig forhøjning.

Rævefælde. Nær ved kysten ligger en rævefælde på 1,7 gange 2 meter på eksponeret grundfjeld

Telttomt

Tilsyneladende væg efter trapezformet telthus. Huset er bygget af tørv og sten og becaet i op til 25 cm højde.

Ø175; 60V2-0IV-588; Enligt liggende økonomibygning;
N6.750.787/E795.146

Bygningen ligger nord for en lille sø på et plateau og umiddelbart under fjeldvæggen.

Lokaliteten er registreret af Vebæk i 1948 og besøgt af Guldager i 1996.

Referencer: Vebæk 1992.

Ruin 1. Økonomibygning.

Bygningen er ca. 15m lang og 6,5m bred. Bygningen er opbygget af sten og tørv. Der er to indre skillevægge i bygningen. Murene er udflydende op imod en meter i bredden. De rejser sig 50-60cm over omgivelserne. Ruinen er bevokset med græs, pil, ranunkel og blåklkke.

Ø196; 60V2-0IV-587; Nimerialik; Mindre gårdsanlæg;
N6.749.1/E794.505

Gårdsanlægget ligger meget nær den lille vig ved Equaluit. Ruinerne er forholdsvis velbevarede. De ligger på en jævn østvendt skråning ned mod en mindre sø. Umiddelbart bag ruinerne stiger terrænet kraftigt.

Lokaliteten er registreret af Thorvildsen (1964).

Ruin 1. Boligtomt.

Boligtomten måler omkring 36 meter i længden og 10 meter i bredden.. Den er opbygget af sten og tørv og er meget udflydende. Tomten rejser sig m over det omgivende terræn. Den ligger på en højderyg og på begge langsider findes erosionskløfter. Tomten er bevokset med græs, pil og enkelte blåklkker.

Ruin 2. Større økonomibygning.

Tomten er gravet delvist ind i en højderyg. Den er op til 15 meter lang. og omkring 11 meter bred. Bygningens mure er op imod halvanden meter brede og noget udflydende. Der er i bygningen to aflange rum liggende side om side. Rummene er på det dybeste sted over 80 cm under øvre mur. I bygningens nedre (østlige) ende er en tydelig udgang i den nordlige mur. Ruinen er bevokset med græs, pil, blåklkke og løvfod.

Ruin 3. Aflang økonomibygning.

Bygningen er delvist nedgravet i en højderyg. Bygningen er ca. 9 meter lang og 5 meter bred. Ruinens mure er noget udflydende. De er opbygget af sten og tørv og mellem 1 og 1,5 meter brede. Væggene hæver sig o. 0,5 meter over omgivende terræn. I ruinens nedre ende anes en åbning i muren. Ruinen er bevokset med græs, pil, blåklkke og løvfod.

Ruin 4. Dige/dyrefold.

Af store stenblokke. Omkring 40 meter lang dige indkredser et areal på ca 190 m². Nogle steder var muren noget sammenstyrtet. Andre steder var den bevaret i op til tre skifters højde (50 cm).

Ruin 5. Utydelig forhøjning.

Svag forhøjning i terrænet. Forhøjningen var omkring 13 meter lang og 4,5 meter bred. I forhøjningens syd og østside var der sat sten på række. Forhøjningen skiller sig ud ved hovedsageligt at være overgroet med frodigt græs, blåklkke og ranunkel.

Ø209; 60V2-0IV-614; Gårdsanlæg;

N6.767.718/E 810.984

Det lille gårdsanlæg ligger placeret godt 300 meter fra kysten på nordsiden af Igaliko Kujalleq. Der er fra gårdsanlægget godt 300 meter til gårdsanlægget Ø64.

Lokaliteten er registreret i 1968 af Krogh og Albrethsen.

Ruin 1. Noget udflydende boligtomt. Tomten rejser sig 1,5 meter over omgivende terræn. Tomten er opbygget af sten og tørv, der ses mange sten i overfladen. Rum og murforløb kan flere steder tydeligt udskilles. Tomten måler i alt 19 gange 13 meter. Ydermurene er op imod 1,5 meter tykke. Tomten er bevokset med græs, løvfod, ranunkel, blåkløkke og lidt pil. Nedenfor tomten ligger et område med frodigt græs helt uden pilebevoksning. Området er formodentlig en mødding.

Ruin 2. Delvist nedgravet økonomibygning.

Tomten er delvist gravet ind i en skråning. Tomten måler ca. 10 gange 7 meter. Tomtens nordmur udgøres således af skrænten, mens murene mod øst syd og vest er opbygget af sten og tørv. Murene er omkring 1,2 meter tykke med op mod 1 meter tørv på ydersiden af muren. Tomten er bevokset med løvfod, græs, pil, lidt ranunkel og lidt blåkløkke.

Ruin 3. Komplex af økonomibygninger op imod en klippevæg. Bygningen består af to stenbyggede rum med separate indgange. Rummene måler i alt 10,6 gange 4 meter. På begge sider af rummene ligger mindre folde ligeledes med separate indgange. Den ene fold er cirkulær i udformningen og opbygget af tørv og sten, mens den anden fold er mere uregelmæssig opbygget af sten og klippeblokke. Begge rum er opbygget af sten med op til 1 m brede og to meter høje mure. Den ene fold har været genbrugt i nyere tid. Tomten er bevokset med græs, løvfod, pil og blåkløkke.

Ruin 4. Lille stenbygget tomt.

Huset er anlagt op imod en klippeblok. Murene er omkring 80 cm tykke og bevaret i op til 1,5 meters/ 4 skifters højde. I østvæggen er en udgang. Tomten måler i alt 4,7 gange 2,2 meter.

Ruin 5. Stenbygget tomt.

Lille stenbygget tomt anlagt op ad klippeblok. Murene er omkring 80 cm tykke og bevaret i op til 6 skifter/ 1,8 meters højde. Tomten er i alt 4 gange 2,2 meter. Den er bevokset med græs og mos. I tomtens ene hjørne findes et lille hulrum i muren, - en hylde eller et skjul.

Ruin 6. Lille forsænket tomt.

Formodentlig en lille nedgravet tomt om end fortolkningen må betragtes med nogen skepsis. Tomten fremstår som en forsænkning i terrænet med svage murforhøjninger mod øst og syd. Murene består af sten og tørv, er omkring 1,2 meter tykke og rejser sig o. 30 cm over terræn. Tomten er omkring 5 meter lang og op til 4 meter bred. Tomten er bevokset med græs, løvfod, pil, ranunkel og blåkløkke. Den overvejende bevoksning med græs og løvfod adskiller delvist tomten fra det omgivende terræn, hvor pil dominerer.

Ruin 7. Lille økonomibygning.

Murene består især af sten med enkelte tørv imellem. Bygningen måler 3 gange 5 meter. Murene er omkring 40 cm høje og 60 cm brede. Tomten er overgroet med pil, løvfod og blåkløkke.

Ruin 8. Lille fold.

Mindre fold opbygget af sten og tørv anlagt op imod en sydvendt klippevæg. Den sammenskredne væg er ca. 80 cm bred og rejser sig mellem 30 og 40 cm over terræn. Sammen med fjeldvæggen afgrænser folden et areal på ca. 10 m². Folden er bevokset med løvfod og pil.

Ø210; 60V2-0IV-594; Tatsip Ataa Kangilleq;

N6.755.467/E798.204

Der blev på stedet fundet tre ruiner. De ligger nær den lille vig, der danner en naturlig havn. To mindre ruiner lå på mindre højdedrag mellem en række søer mod øst og fjeldet mod vest. Den sidste ruin ligger lige bag klippen umiddelbart ovenfor den lille vig.

Lokaliteten er registreret i 1968 af Krogh og Albrethsen

Ruin 1. Økonomibygning/telthus?

Mindre struktur, der i dag kun udgøres af en enkelt stenrække op imod en klippeside. Rækken af sten udgør tre sider i et rektangel, klippesiden den fjerde. Omkring rækken af sten ses flere nedfaldne sten. Strukturen måler 6,6 gange 3,2 meter.

Ruin 2. Mindre kødskjul.

Mindre kødskjul fårely ell. lign. op imod klippe ikke langt fra Ruin 1. Skjulelet måler 1,4 gange 2,4 meter

Ruin 3. Økonomibygning.

Mindre meget udflydende økonomibygning på omkring 10 meters længde og 5 meters bredde. Ruinen består af lave udflydende mure på op til 10 cms højde.

Ø293; 60V2-01V-613; Inoquassaap Kuua; Mindre gårdsanlæg eller større sæter;

N6.769.677/E813.350

Ruinerne ligger placeret i en meget smal dal med meget stejle sider nordøst for Ø209 godt 3 km inde i land.

Lokaliteten er registreret i 1971 af Ove Bak.

Ruin 1. Fold opbygget af store stenblokke.

Folden er bevaret i to skifter/ 70cms højde med o. 80cm brede mure. Folden har en nærmest kvadratisk grundplan. Den er 13 meter lang og 7 meter bred. Den er anlagt på en skrånende klippeflade op imod en klippevæg, således at kun tre af de fire sider består af opbyggede stenvægge.

Ruin 2. Lille ly under klippeblok.

Sten og tørveopbygget mur på omkring 1 meter i bredden og 20-40 cm i højden. Lyet er anlagt rundt om en stor klippeblok og delvist dækket af klippeblokken. Murforløbet er i alt omkring 18 meter langt og der findes inden i lyet to mindre tværmure, samt klippeblokken opdeler lyet i fire rum. Bevokset med græs og løvfod.

Ruin 3. Lille ly under klippeblok.

Sten og tørveopbygget mur på omkring 1 meter i bredden og 20-40 cm i højden. Muren er omkring 30 cm høj og indkredser sammen med klippeblokken et areal på ca. 7 m².

Ruin 4. Forholdsvis velbevaret boligtomt.

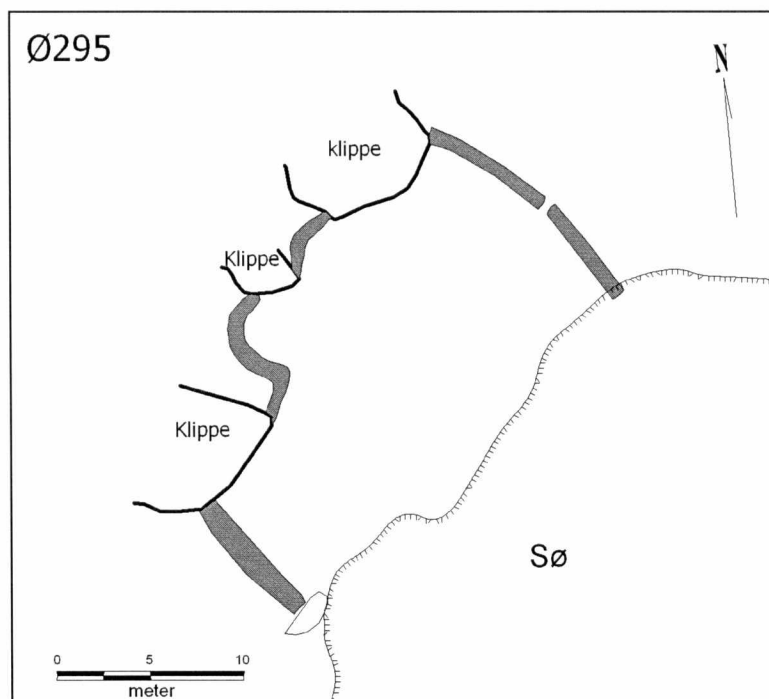
Tomten er anlagt på en skråning. Den rejser sig omkring 1,6 meter over omgivelserne med veldefinerede mure af sten og tørv. Tomten måler i alt ca. 160 m² og der kan tydeligt udskilles fire rum med tilhørende gange. Ydermuren har en bredde på ca. 0,8 meter. Tomten er bevokset med græs og løvfod.

Ø294; 60V2-01V-537; Ulvesøen; Enkeltliggende økonomibygning;

N6.765.581/E823.016

Pladsen er registreret af Ove Bak i 1970. Det lykkedes ikke at genfinde ruinerne på den angivne position..

Ifølge Bak ligger her en enkelt enkelt lille hustomt på 2 gange 3,5 meter med ca. 1 meter høje overgroede stenvægge.

Ø295; 60V2-01V-535; Suesø; Enkeltliggende fold;

N6.761.557/E819.284

Lokaliteten blev registreret af Ove Bak i 1970.

Ruin 1. Dige i to dele. Digets mure er omkring 1 meter bredt og bevaret i op til 0,5 meters højde. Der indgår store klippeblokke liggende in situ i diget. Murene løber ind til klippevæg hvorved der dannes et ca. 290 m² stort indhegnet område ned imod søbredden. Området er bevokset med pil og birk samt mos og lav.

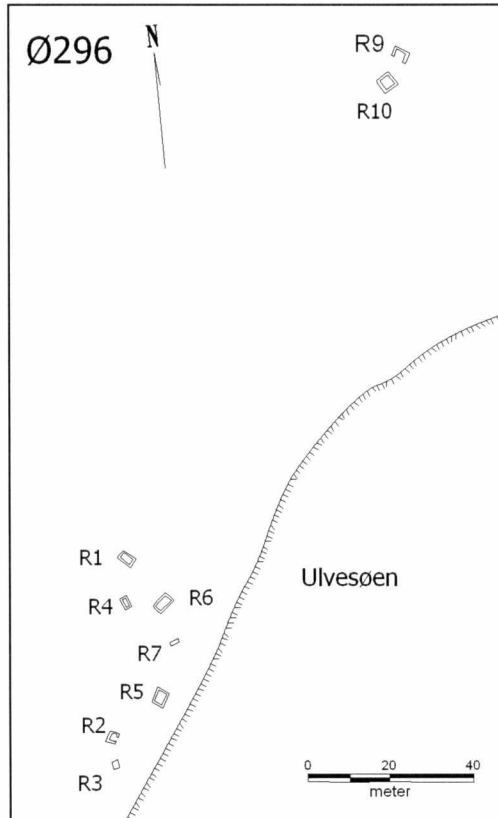
Ø296; 60V2-01V-536, Ulvesø; Sæteranlæg;

N6.761.322/E820.876

Lokaliteten blev registreret af Ove Bak i 1969. Notaterne om pladsens bygninger blev senere ødelagt ved krydsningen af en elv, hvorfor beskrivelserne bygger på Baks rapport.

Bygningerne ligger helt ned til Ulvesøen. Lige sydvest for bygningerne findes opstigningen til en højtliggende dal. Fra denne løber en bæk ud i Ulvesøen.

Ruin 1. Lille økonomibygning.

Ruin med lave stenvægge på ca. 3 gange 3 meter.

Ruin 2. Lille økonomibygning.

Lille økonomibygning med stenvægge. Ruinen måler indvendigt ca. 1,5 gange 2 meter.

Ruin 3. Lille hustomt.

Tomten måler 2 gange 3 meter. Har udflydende sten og tørrevægge.

Ruin 4. Lille økonomibygning.

Tomt sat med kraftige stenvægge. Den måler ca. 3 gange 3,5 meter.

Ruin 5. Lille økonomibygning.

Lille tomt på 3 gange 5 meter. Består af tydelige stenvægge på 0,5 meters højde og 0,5 meters bredde.

Under stenen tæt ved tomten findes der små rum lavet af halvkredsvolde af sten. Rummene er formentlig rester efter fårelø.

Ruin 6. Lille økonomibygning.

Lille tomt på 3 gange 3,5 meter. Består af tydelige stenvægge på 0,5 meters højde og 0,5 meters bredde.

Under stenen tæt ved tomten findes en halvkredsvolde af sten. Rummene er formentlig rester efter fårelø.

Ruin 7. Lille rævefælde

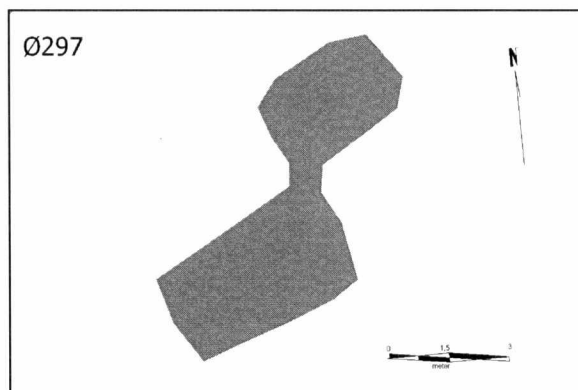
Ruin 8. Lille økonomibygning.

Lille tomt på ca. 3 gange 3 meter med udflydende stenvægge.

Ruin 9. Lille økonomibygning.

Lille tomt på 2,5 gange 3 meter med ca. 1 meter høje udflydende stenvægge.

Ø297; 60V2-01V-534; Ulvesø; Enkeltliggende ruin;
N6.759.665/E819.942

Lokaliteten er blevet registreret af Ove Bak i 1969.

Den lille nedgravede bygning ligger på en flad græsslette ikke langt fra Ulvesøen. Ruinen er anlagt på et højtliggende sted på en tange af sten og grus.

Ruin 1. Ruinen består af to nedgravede rum med en skrå forbindelsesgang. Rummene er gravet omkring 70 cm ned i forhold til det omgivende terræn. Enkelte steder anes konturen af vægge langs ruinens sider. Væggene, der visse steder indeholder sten hæver sig antageligt omkring 20 cm over terræn. Det nordøstlige rum er ca. 3,5 meter langt og 2,5 meter bredt. Det sydvestlige rum er ca. 5 meter langt og 2,7 meter bredt. Tomten er bevokset med birk, pil, lidt græs, mos og lav samt enkelte blåklækker.

Ø298; 60V2-01V-533; Petrus Sø; Mindre anlæg, muligvis helsæter.
N6.758.143/E819.396

Ruinerne er placeret i et fladt område ikke langt vest for elven der løber igennem Daniel Bruuns Dal.

Der findes ifølge Bak 2 ruiner på stedet. Den mindste af disse kunne ikke genfindes i det meget kraftige pilekrat

Lokaliteten er registreret i 1970 af Ove Bak.

Ruin 1. Sten og tørvetomt.

Består af noget udflydende sten og tørvemure. Tomten hæver sig ca. 0,5 meter over terræn og der anes en række mere eller mindre aflange rum. Tomten meget overgroet med græs og pilekrat. Tomten måler ca. 15 gange 19 meter.

Ø299; 60V2-0IV-532; Daniel Bruuns Dal; Enkeltliggende økonomibygning.

N6.757.286/E817.638

Ruinen er bygget helt ind til fjeldsiden på vestsiden af Daniel Bruuns Dal på et sted hvor elven løber tæt forbi.

Lokaliteten er registreret i 1970 af Ove Bak.

Ruin 1. Lille stenbygning med 50 cm høje og 50 cm brede mure. Tomten måler i alt 5,6 gange 2,6 meter. Tomten ligger helt ind imod en fjeldside. Tomtens sydmur udgøres af to store klippeblokke.

05-01. En enkeltliggende ruin.

N6.757.507/E 800.487

Ruinen ligger på en flad græsklædt slette godt 50 m fra Igaliku Fjord.

Ruin 1. Ruinen er 2,7 gange 4,2 meter stort badekarformet anlæg med en dybde på omkring 40 cm. På tre af siderne anes murforløb som svage forhøjninger. På gavlen ned mod vandet er der ingen mur. Murene er o. 50 cm brede. Ruinen er bevokset med pil, græs og enkelte grønlandske blåklækker.

05-02 Mindre samling ruiner.

N6.762.261/E812.438

Ruinerne ligger i en lille dal langs et mindre vandløb. Dalen afgrænses af klippepartier som der en stor dels vedkommende er næsten dækket af flyvesand.

Ruin 1. Velbevaret stenfold.

Folden ligger på en klippekno. Den næsten cirkulære fold har en diameter på ca. 8 meter. Muren er omkring 1 m bred og bevaret i op til 60 cm højde.

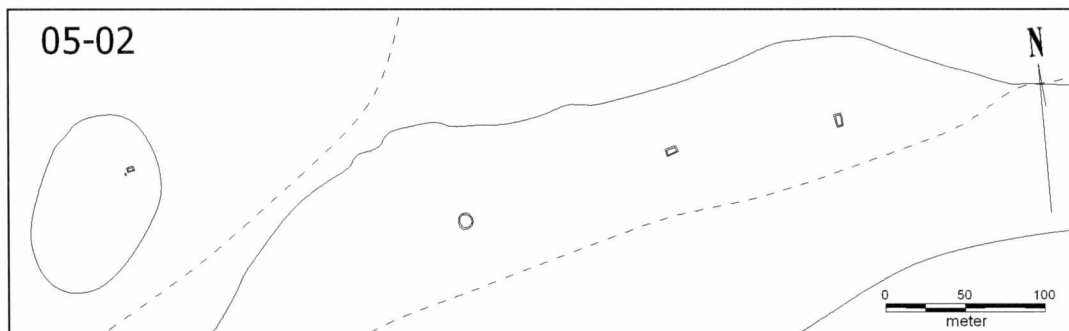
Rundt langs murene ligger dynger af flyvesand. Åbningen er velopbygget med store stenblokke med flade sider vendt mod åbningen.

Ruin 2. Lille stenopbygget økonomibygning.

Bygningen er o. 7 gange 3 meter. De omkring 60 cm brede mure rejser sig til en højde af 50 cm over terræn. Bygningen er delvist sanddækket.

Ruin 3. Lille næsten kvadratisk bygning eller fold.

Strukturen er o 7 gange 3,3 meter. De omkring 20 cm brede mure rejser sig op mod 50 cm over terræn. Tomten er delvist bevokset med pil og græs, delvist dækket af fygesand. Tomten er bygget oven på sand. Umiddelbart syd for tomten ses omkring 4 meter fygesand over tomtens niveau.

Ruin 4. Lille ruin på klippetop. Den lille tomt ligger placeret med god udsigt ud over sandsletten og ned imod Ø66. Tomten må være placeret med de gode

udsigtsmuligheder for øje, da beliggenheden ikke virker befordrende for meget andet. Det stenbyggede hus er 4,6 gange 3,2 meter. De omkring 60 cm brede mure er bevaret i op til 1 meters højde. Tomten er delvist bevokset med mos og lidt pil. Uden for huset ligger en mindre stenbunke med en diameter på o. 50 cm. Stenene kunne være fra et fritliggende ildsted.

05-03. Enkeltliggende dige.
N6.761.612/E818.876

Mindre dige anlagt i blokmarken.

Diget er ca. 12 meter langt, hæver sig 20 cm over omgivelserne og er en enkelt stens bredde.

05-04. Jægerly.

Lille jægerly på ca. 2 gange 2 meter. Lyet er anlagt på en flad klippe med omkring 40 cm høje mure anlagt af store stenblokke.

05-05. Kødsjul.

På klippe ved kysten. Skjulet måler 1,2 gange 1,3 m. Rummet i midten har æret ca. 20*20*60 cm stort. Skjulet er bevokset med mos og lav.

05-06. Eskimoiske ruiner.

Enkelte mindre ruiner beliggende på en mindre ø godt 100 meter fra kysten.

Ruin 1. Mindre læ.

Et 2 m bred og 3,5 m lang sten og tørveopbygget skjul. Bevokset med rosenrod, fræs og ranunkel.

Ruin 2. Mindre nyere tids skjul af sten og tørv. Bevokset med græs.

Kirken ved Ø66

VI. LANDSKABET - OBSERVATIONER OG UNDERSØGELSER.

Landskabet i Vatnahverfi varierer meget. Langs Igaliku Fjord er bevoksningen begrænset. Nogle udsatte steder på næs og mindre klippepartier er bevoksningen blæst helt af. Det indre af Vatnahverfi er domineret af to nordøst-sd ydvestgående dalsystemer adskilt af en højderyg på op til 800 meters højde. Det ene dalsystem, Daniel Bruuns Dal, er snævert og kraftigt bevokset med pile- og birkekrat. Det andet dalsystem domineres især af store sanddækkede områder – Lille sandslette, Store Sandslette, og Sandkløften. Sandet aflejres ved vinderosion fra de store sandaflejringer umiddelbart nedenfor Jespersens Bræ.

Landskabsudviklingen i nyere tid synes især at være påvirket af to forhold dels af sandfygning dels af erosion. På smeltevandsletten foran Jespersens Bræ ligger enorme områder med aflejrede sedimenter. Disse føres af vinden ind i dalstrøgene nær bræen. Vinden, her ikke mindst kraftige faldvinde fra bræen, medfører erosion på udsatte steder. Især i udkantsområderne ved sandsletten opstår erosionsfænomener som rofabarder, hvor vinden langsomt borteroderer sandet under vegetationens rødder.

Der har fra forskellig side været fremsat teorier om, at afbrænding og overgræsning i middelalderen har medført en væsentlig landskabsforringelse. Denne forringelse skulle have medført øget erosion i de lokale områder og øget sandfygning. En undersøgelse af landskabsudviklingen i forhold til den menneskelige aktivitet er således særdeles væsentlig for forståelsen af bebyggelsessystemerne i området. Undersøgelser i terrænet viste forbavsende lidt menneskelig indflydelse på landskabsudviklingen. Enkelte iagttagelser nævnes i det følgende, men en nøjere gennemgang afventer materialebehandling på University of Edinburgh, School of Geosciences, ved dr. Andrew Dugmore.

I de stabile landskabsdele i Vatnahverfi, som ikke modtager sedimentmateriale fra bræer o. lign. har der været meget lidt erosion i lokalområdet. Sedimentkegler, hvor bække og elve udvander i søerne, er formentlig opstået i forbindelse med den lille istid, men er minimale og tyder på et generelt meget stabilt landskab. Generel landskabsforringelse som følge af overgræsning og klimaforværring er således ikke synlig i de dele af landskabet der ligger i nogen afstand fra gletscherne. Således var de sekundære erosionskegler i forbindelse med vandløbenes udløb i søerne forbavsende små i området ved Tatsip Ataa. Hvilket tyder på et generelt meget stabilt landskab.

I området ved Sandsletten, ligger de opståede rofabarder i en sådan afstand fra hinanden, at deres opståen ifølge Andrew Dugmore meget vel kan ligge adskillige tusind år tilbage i tiden. En undersøgelse af den lokale erosionsrate vil muligvis kunne afgøre om borterodering af det lokale plantemateriale er startet før nordboernes ankomst til området eller som en følge af overgræsning.

En nyfunden ruingruppe, lb-nr.05-02 havde økonomibygninger og folde anlagt direkte ovenpå vindaflejret sand. Der må således have været en betydelig vinderosion fra aflejringerne ved Jespersens Bræ før anlæggelsen af ruinerne. Så nordboerne der anlagde ruingruppen var på forhånd klar over de lokale forhold.

Det er bemærkelsesværdigt hvordan ruingrupperne Ø67, Ø68, Ø69 og Ø168 alle er anlagt nedenfor betydelige vestvendte skråninger og således ligger i læ både for de faldvinde der kommer ned fra gletscherne og de ofte meget kraftige sydøststorme der også i dag plager fåreholderne. Ø64c var anlagt på lignende vis nedenfor et klippeparti. Men var, som beskrevet af Vebæk, alligevel blevet dækket af sand. I hele den sandplagede del af Vatnahverfi er der således kun fundet ét enkelt gårdsanlæg, der ikke var anlagt vest eller sydvest for større klippepartier – Ø64a. Dette gårdsanlæg lå også delvist dækket af sand og sandfygningen i dette område har været betydelig selv om gården er beskyttet fra fygning fra de største sedimentområder ud for Jespersens Bræ af større klippepartier.

Enkelte eksponerede jordprofiler i forbindelse med de omtalte gårde viser også en forbavsende stabil udvikling i gårdens umiddelbare opland. Ved Ø67 ligger landnamslaget umiddelbart over en horisont af usorteret vandaflejret rald og grus, som igen var aflejret oven på et lag fast sedimenteret vandaflejret lerholdigt materiale. Over landnamslaget fandtes et noget sandholdigt, men meget humøst lag. Sanderosionen har her tydeligvis ikke været dominerende efter landnam. På markerne ved Ø69 fandtes ligeledes særdeles humøse aflejringer hen over landnamslaget. Ved elven kun godt 300 meter vest for Ø67 lå vindaflejrede sandlag på over 2 meters tykkelse over istidsaflejringerne, uden at der blev fundet spor efter landnamslag. I det indre af Vatnahverfi fandt vi generelt kun spor efter landnamslaget i gårdenes umiddelbare nærhed.

Gårdene synes således at være anlagt spredt i landskabet, men så beskyttet som muligt i forhold til sandfygningen og den fremherskende vindretning. Hvorvidt menneskets tilstedeværelse har forøget sandfygningen i dette område står endnu hen i det uvisse. Men landskabet må allerede før anlæggelsen af gårdene i denne del af Vatnahverfi have været udsat for kraftige vinderosionsfænomener.

VII. SAMMENFATNING OG KONKLUSION

Året feltarbejde førte til fundet af yderligere 4 ruingrupper. Rekognoscering i oplandet til allerede kendte ruingrupper førte til fundet af en del nyfundne færefolde, klippely og økonomibygninger. Mere overraskende var nye fund af boligtomter på allerede kendte lokaliteter.

Af særligt interessante strukturer skal nævnes Ruin 7 på Ø172, som kan være en bod modsvarende boderne på Brattahlid. Forekomsten af et stort velbygget rum med vægge af flade stenfliser i boligtomten på Ø65 var meget overraskende. Det minder i opbygning og forbindelse med boligtomten om de allerede kendte haller om end mindre i omfang. På Ø65 fremkom desuden det der umiddelbart fortolkes som to nauster (Ruin 10 og Ruin 11) anlagt tæt ved en lille naturlig havn. Fortolkningen må tages med forbehold og kun udgravninger vil kunne afgøre spørgsmålet.

De mere velbevarede boligtomter rummede i nogle tilfælde mange informationer. I visse tomter kunne gange og rum klart udskilles. Forekomsten af større rum med separat indgang, tilsyneladende uden direkte gangforbindelse til resten af boligtomten, forekom i flere af boligtomterne på bl.a. Ø75. De store rum fortolkes umiddelbart som stalde. I visse boligtomter, bl.a. Ruin 3 på Ø68, var der meget stor forskel på bevaringsgraden fra den ene til den anden del af tomten. Det kunne tyde på, at nogle dele af boligtomterne er gået ud af brug før andre. Om boligtomternes højde over terræn kan bruges til at sige noget om tomtens samlede brugsperiode, med gentagne tilbygninger, ombygninger og udbedringer, er endnu uvist. De markante forskelle i boligtomternes højde skyldes formodentlig også bevaringsgrad og forholdet mellem sten og tørv i tomternes mure.

Ruiner som er delvist nedgravet i terrænet, specielt i højderygge eller lignende, forekommer meget hyppigt. Denne materialebesparende enkle byggestil synes især at have været benyttet i forbindelse med de mindre gårdsanlæg og på sæterbygninger. I et enkelt tilfælde lå en nedgravet tomt placeret alene nede i Daniel Bruuns Dal (Ø297).

Blandt økonomibygningerne i øvrigt er der en klar tendens til bygning af aflange bygninger, gerne opdelt i to eller tre rum. I visse tilfælde er der formodentlig tale om stald/lade-komplekser, men der blev i øvrigt ikke fundet nye tydelige spor efter stalde som f.eks. sten fra båseskillerum.

Ruin fra Ruingruppe 05-02 i sandet

Rofabarde på sandsletten

VIII. KILDEHENVISNINGER.

Bruun, D.

- 1895: Arkæologiske undersøgelser i Julianehaabs Distrikt. *Meddelelser om Grønland* 16(3).

Holm, G.F.

- Beskrivelse af Ruiner i Julianehaabs Distrikt der ere undersøgte i Aaret 1880. *Meddelelser om Grønland* 6(3).

Roussell, Aa.

- 1941: Farms and Churches in the Medieval Norse Settlements of Greenland.

Vebæk, C.L.

- 1941: Middelalderlige Bondegaarde paa Grønland. En sommers Udgravninger i Nordboernes Østerbygd. *Nationalmuseets Arbejdsmark* 1941.
- 1943: Inland Farms in the Norse East Settlement. Archaeological Investigations in Julianehaab District. Summer 1939. *Meddelelser om Grønland* 90(1).
- 1952: Vatnahverfi. En Middelalders Bondebygd i Grønland. *Nationalmuseets Arbejdsmark* 1952.
- 1953: Vatnahverfi. *Grønland* 6.
- 1982: Vatnahverfi – en indlandsbebyggelse i Nordboernes Østerbygd. *Grønland* 5-7.
- 1992: Vatnahverfi. An inland district of the eastern Settlement in Greenland.

